

KELEIVIS

THE TRAVELER LITHUANIAN WEEKLY

NO. 28 "Keleivis" Telefonas AN 8-3071

SOUTH BOSTON, MASS. LIEPOS (JULY) 11, 1956
Entered as Second Class Matter February 23, 1905, at the Post Office at Boston, Mass., under the Act of March 3, 1879

Atkire Numeris
Kaina 10 Centų

51-IEJI METAI

Republikonai Tikri, Kad Prezidentas Bus Kandidatas

Prezidentas Eisenhower Dar Nepasisakė, Bet Visi Ženkla Rodo, Kad Jis Bus Kandidatas, Nežiūrint Antros Ligos; Republikonų Tarpe Prasideda Kova Dėl Kandidato / Viceprezidento Vietų; Republikonai su „Ike“ Tikri Laimėti.

Prezidentas D. D. dar nepasisakė, ar jis po savo antros ligos ir vidurių operacijos bus kandidatu prezidento vietai antram terminui, bet republikonų partija jau dedasi visai tikrai, kad prezidentas Eisenhower bus kandidatas.

Atrodo, kad partijos vadai iš paties prezidento jau yra gavę užtikrinimą, kad jis bus kandidatu.

Republikonų partijos vadai dabar nuduoda, kad prezidentas niekada ir nebuvo pasitraukęs iš lenktynių ir todėl publikai nebus jokia didelė naujiena išgirsti, kad jis yra kandidatas.

Kad prezidentas bus kandidatas spauda duoda tokį įrodymą: Amerikos ambasadorius Indijoje S. Cooper pakartotinai sakė, kad jis nebenori grįžti į senatą, bet šeštadienį, po pasikalbėjimo su prezidentu, jis pasiskelbė būsiąs kandidatu nuo republikonų partijos į senatą Kentucky valstijoje. Jis sakė, kad jis tą daro prezidento prašomas.

Kartu su tikrumu, kad partija turi kandidatą, republikonų eilėse prasideda kova dėl kandidatūros ir viceprezidento vietų. Jau keli kandidatai garsiai minimi.

Finletter Siūlo Pašalinti Wilsoną

Buvęs prie Trumano karo aviacijos sekretorius T. K. Finletter siūlo, kad krašto gynybos sekretorius C. E. Wilson būtų pašalintas iš savo pareigų, nes jis nenori stiprinti karo aviaciją, kaip to reikalauja tarptautinė padėtis ir Sovietų padidėjusios karo pajėgos.

Kiti demokratų kongrese irgi kaltina krašto gynybos sekretorių, kad jam daugiau rūpi biudžeto subalansavimas, kaip tinkamas krašto paruošimas gintis.

Šių metų rinkimuose vyriausybė galės pasigirti, kad biudžetas yra subalansuotas ir izde yra net perteklių. Demokratai bando įrodyti, kad tas pasiekta silpninant krašto karišką pasiruošimą.

Neramumai Pabaltijoje?

Europos spauda daug rašo, kad neramumai iš Lenkijos persimetė į Baltijos kraštus. Esą, Rygoj radijas 48 valandas neveikė, kad žemeitijoj apie Telšius žmonių priešinasi rusų valdžiai.

Deja tu žinių negalima patikrinti. Gal taip, gal ne.

Amerika Išvarė Rusų Diplomatus

Amerikos vyriausybė perėitą savaitę pranešė, kad ji jau birželio mėnesio viduryje pareikalavo, kad rusų diplomatas pulk. Ivan A. Bubčikov apleistų šį kraštą. Pulk. Bubčikov buvo pagautas bešnipinėjant karo paslaptis.

Nepageidaujamas diplomatas buvo venas iš Sovietų Rusijos karo atstovo padėjėjų. Sakoma, kad jis buvo pagautas imant informaciją iš kokio tai šnipio apie Amerikos karo paslaptis. Rusų diplomatas jau is apėjo Ameriką.

Vyrtiausybė Nenori Daugiau Lėktuvų

Krašto gynybos sekretorius C. E. Wilson perėitą savaitę baigė liudyti senato pakomisijoje, kuri tyrinėja Amerikos karo aviacijos padėtį ir ta progą sakė, jog vyriausybė nemano pasinaudoti kongreso skirtais pinigais, virš vyriausybės prašytos sumos, kad sustiprintų Amerikos oro pajėgas. Kongresas paskyrė 900 milijonų dolerių daugiau negu vyriausybė prašė ir siūlo už tuos pinigus gaminti daugiau sunkiųjų bombierių, bet vyriausybė tam yra priešinga. Dėl to ginčo dabar kyla "konstitucinis klausimas", būtent, ar vyriausybė gali kongreso paskirtus pinigus atsisakyti išleisti tam reikalui, kam kongresas juos skyrė?

Amerikos karo aviacijos viršininkas generolas N. Twining grįžo iš Rusijos, kur jam rusai parodė dalį savo karo aviacijos ir dabar gen. Twining dar liudys toje pačioje senato pakomisijoje.

Satelitai Neramus Bijo Naujų Poznanių

Visuose rusų pavergtuose kraštuose (satelituose) Poznanės darbininkų riaušės prieš bolševikų valdžią sukėlė nemažai susirūpinimo. Poznanė parodė, kad pavergtųjų kraštų darbininkai tik laukia progos numesti nuo savo sprando bolševikiškų diktatorių jungą.

Todėl dabar ir Vengrija, ir Čekoslovakija, ir Rumunija ir kitos satelitinės valstybės stiprina policijos aparatus ir nesigaili grąsinimų visiems, kurie išdrįstų pakelti ranką prie rusų pastatytus diktatorius.

Bolševikų tankai žiauriai numalšina Poznanės darbininkus, kurie išdrįso iš diktatorių reikalauti duonos ir už tą reikalavimą stojo į kovą net su ginklu rankose. Ir sukilimą numalšinus bolševikai ir visame mieste išstatė savo tankus, kad darbininkai žinotų, jog jiems ant sprando sėdi didelė militarinė jėga ir nebebandytų priešintis. Matomas tankas saugo banko rūmus.

Turkai Nenori Kipro Poznanė Bolševikai Indijos Vadas Gina Naujos Konstitucijos Randa Savo Kalbę Savo Neutralumą

Anglija jau buvo nusistčiusi pasiūlyti Kipro salos graikams naują tos salos konstituciją, pagal kurią salos gyventojai dabar gautų plačią autonomiją, o ateityje gautų net teisę spresti, ar jie nori dėtis prie Graikijos ar palikti Anglijos žinioje. Bet prieš tą sumanytą griežtai protestavo Turkija, kuri sako, kad Kipro sala turi arba pasilikti Anglijos valdoma, arba turi atitekti Turkijai. Saloje gyvena nemažai turkų, apie 20% visų gyventojų, ir be to sala yra visai arti prie Turkijos.

Anglija mano, kad ji turės su Turkijos nuomone skaitytis ir todėl derybose su Kipro salos maistaujančiais graikais bus kalbama apie salos vidaus autonomiją, o gyventojų apsisprendimo klausimas bus paliktas ateičiai.

Plieno Streikas Eina Jau Antra Savaitė

Plieno pramonės streikas tęsiasi jau antra savaitė ir kol kas niekas rimtai nekaltina apie derybų atnaujinimą. Federalinė vyriausybė nori laikytis nuosėdai to ginčo, tik jos tarpininkai pasisiūle padėti unijai ir darbdaviams derybas atnaujinti, bet tuo pasiūlymu niekas dar nepasinaudojo. Vyriausybė mano laukti, kad patys darbdaviai ir darbininkai savo ginčą išlygins.

Pirmą savaitę, dėl plieno pramonės sustojimo, 50.000 darbininkų įvairiose ūkio šakose jau paliko be darbo, o šią savaitę gal jau visos 100.000 darbininkų neteks darbo dėl plieno trūkumo.

Pirmiausiai dėl streiko neteko darbo nemažai gelžkeliečių ir angliakasių, bet juo ilgiau streikas tęsis, juo labiau bus paliesti ir kiti darbininkai.

Lenkijos bolševikų vyriausybė pradėjo platų tyrinėjimą darbininkų maišto, įvykusio birželio 27 d. Patys bolševikai pripažįsta, kad kol kas tyrinėjimas parodė tik begalinį bolševikų biurokratų apsilėidimą, visišką neobjektivumą darbininkų reikalų ir didelį valdininkų išponėjimą. Poznanės darbininkai pakartotinai kreipėsi su skundais į vietos valdininkus ir į Varšuvą, bet jų skundų niekas neklausė ir niekas nieko nedarė, kad trūkumus pašalintų.

Bet nežiūrint, kad patys bolševikai pripažįsta savo valdininkų apsilėidimą ir kriminalinį neobjektivumą darbininkų reikalų, Lenkijos vyriausybė traukia teismo atsakomybės darbininkus, kurie išdrįso protestuoti prieš valdžios apsilėidimą ir neteisėną eigesį.

Lenkijos vyriausybė nesirengia traukti teismo atsakomybės bolševikų valdininkų, kurie prieš demonstruojančius darbininkus pasiuntė tankus ir davė įsakymą šaudyti į beginklę minią. Vėliau, kai darbininkai įsiveržė į komunistų partijos būstinę, jie ten rado visą arsenalą ginklų ir taisyklais pasinaudojo kovoj prieš bolševikų tankus ir kariuomenę.

Bolševikai tęsia Poznanės krūvinių įvykių tyrinėjimą, bet kol kas jie nesurado jokių "imperializmo agentų".

WORCESTER, MASS.

Smagi gegužinė

Birutės pašalpinė d-ją liepos 15 d. Babrauskų pavilione, Leicester, Mass., rengia smagią gegužinę. Pradžią 1 val. po pietų. Bus skanių valgių, gėrimų, šokių ir kitokių įvairenybių. Visi kviečiami dalyvauti.

Neseniai valstybės sekretorius John Foster Dulles perėitą savaitę viceprezidentas R. M. Nixon lankydams Filipinuose gana griežtai pasmerkė neutralias valstybes, kurios nepajėgia pasirinkti sau vietos tarp Rytų ir Vakarų. Neutraliųjų pozicija buvo pavadinta nemorališka ir pa-našiai.

Dėl valstybės sekretoriaus ir viceprezidento pasisakymų prabilo ir Indijos vadas Nehru. Jis sako, kad Indija veda nepriklausomą užsienių politiką ir nenori dėtis nė į vieną valstybių bloką ir kas toje politikoje gali būti nemoralus ar negero klausia Indijos vadas?

Pagal Nehru, Indija ir ateityje ves nepriklausomą politiką ir nesidės nei prie Rytų, nei prie Vakarų valstybių blokų.

SLA Seimas Jau Baigė Posėdžius

Liepos 6 d. SLA seimas Detroite baigė posėdžius. Delegatų seime buvo suregistruota 150; du buvo iš Kanados — Indrilienė ir Kardelis.

Seimas patvirtino vienbalsiai SLA Pildomąją tarybą, kuri buvo išrinkta šį pavasarį, būtent: Prezidentu adv. K. Kalinauskas

Viceprezidentu P. Dargis; Sekretoriu dr. M. Vinikas; Izdininke Nora Gugienė; Izdo globėjais: J. Maceina ir E. Mikužūtė.

Daktaras kvotėjas dr. S. Biežis.

"Tevynės" redaktorių išrinktas tas pats Vasell, kuris gavo 83 balsus. Jo oponentas Jonas Valaitis gavo tik 32 balsus.

Adv. Verbalis paaukojo \$100 SLA jaunimo reikams ir \$100 senelių prieglaudai.

Dideli Protestai Pasaulyje Dėl Poznanės Skerdynių

Visame Pasaulyje Darbininkai Protestuoja Prieš Lenkų Bolševikus Dėl Tankų Panaudojimo Darbininkų Demonstracijai Malšinti; Laisvos Unijos Įkūrė Fondą Nukentėjusiems Remti; Varšuvoje Didelis Nesutikimas Tarp Bolševikų.

Arabai ir Žydai Pasiruošę Muštis

Pereitos savaitės viduryje Jordanija ir Sirija davė įsakymą savo karo pajėgoms užimti pozicijas prie Izraelio sienų. Arabai aiškino gavę žinių, kad žydai esą sutraukę savo karo jėgas pasieniuose ir gali pradėti puolimą prieš arabus. Egipto vyriausybė skelbė, kad jos kariuomenė jau yra pasienyje ir todėl nepaprasto kariuomenės judėjimo Egiptas nedarė.

Tuo tarpu Jungtinių Tautų stebėtojai Šventojoje Žemėje sako, kad jie jokio nepaprasto žydų kariuomenės judėjimo nepastebėjo. Izraelio vyriausybė aiškina, kad visą trūkumą sukėlė patys arabai, ypač Jordanija, kur eina vidutinės varžytinės tarp Egipto šalininkų ir tarp neutralumo šalininkų.

Vienai ar kitaip, savaitės gale atrodė, kad arabų pakeltas aliarmas buvo tik išgastavimas be rimto pagrindo.

Mokykloms Pašalpa Užkliuvo Kongrese

Vyriausybė pasiūlė ir kongresas svarstė duoti iš federalinio izdo pašalpas valstijoms mokykloms statyti ir palaikyti. Tas klausimas jau daug metų keliamas, bet jis nepajuda iš vietos.

Klausimas ir dabar nepajudėjo iš vietos. Atstovų rūmuose tą klausimą besvarstant, negrų kongresmonas Powell pasiūlė įrašyti į įstatymą, jog federalinė pašalpa gali būti duodama tik toms mokykloms, kurios laikosi aukščiausio teismo sprendimų. Tas pasiūlymas buvo priimtas, nors pietinių valstijų demokratų prieš jį piestu stoji. Vėliau balsuojant visą įstatymą jis buvo atmestas. Prieš įstatymą balsavo daugumas republikonų ir mažuma demokratų. Demokratai, nežiūrint pietinio jų sparno priešingumo, daugumoje visgi pasisakė už įstatymą, o republikonai daugumoje balsavo prieš republikonų administracijos pasiūlymą. Mokyklų šeimoms klausimas vėl atidėtas ateičiai.

Gera būti diktatoriumi

Ispanijos diktatorius F. Franko nutarė pakelti sau algą ir tą padarė. Dabar jis gauna 1,185,000 pezų metam.

Poznanės darbininkų pasipriešinimas bolševikų išnaudojimui ir spriespudai vis dar kelia viso pasaulio dėmesį. Įvairios darbininkų organizacijos laisvajame pasaulyje siunčia protestus į Varšuvą dėl Lenkijos bolševikų panaudojimo tankų prieš darbininkų demonstraciją už laisvę ir duoną.

Laisvųjų darbininkų unijų tarptautinė organizacija įkūrė specialų fondą Poznanės kalinamiems darbininkams ir nušautųjų darbininkų šeimoms remti. Bolševikai neskelbia, kiek darbininkų jie sumetė į kalėjimus, bet iš pačių bolševikų gautos informacijos rodo, jog virš tūkstančio darbininkų yra kalinami, tardomi ir jiems ruošiamas teismas už tai, kad jie išdrįso streikuoti už duonos kąsnį ir išėjo į gatvę demonstruoti prieš paraziatišką bolševikų diktatūrą.

Anglijos Darbo partija pasiuntė laisną Lenkijos prezidento pareigas einančiam pareigūnui Zawadzkiui ir reikalavo, kad Lenkijos vyriausybė nekeršytų Poznanės darbininkams už jų demonstraciją. Zawadzki atsakė, kad Varšuvos vyriausybė vengs keršto, bet riaušių kaltininkai būsią nubausti.

Daugybė protestų prieš Poznanės skerdynes gal ir nepaveiktų Varšuvos vyriausybės, bet pačių bolševikų tyrinėjimas rodo, jog Poznanės riaušės išaukė ne kokie tai "imperialistų agentai", kaip Varšuva pradžioje skelbė, bet pačių bolševikų visišką nesiskaitymą su darbininkų reikalavimais ir neobjektivumą darbininkų skundų. Varšuvos vyriausybėje šiuo tarpu nėra vieningo nusistatymo, kaip bausti Poznanės maištininkus. Ministrų pirmininkas Cyrankiewicz esąs linkęs ir toliau tęsti kiek švelnesnę politiką ir Poznanės darbininkų žiauriai nebausti, bet kiti bolševikai vadaai nori vėl sustiprinti policijos režimą, kaip tai buvo stalinizmo laikais.

Lenkijos spauda dabar vėl pažabota ir jokių laisvųjų pasisakymų joje nebėra. Poznanės įvykiai buvo gera pamoka ir užsienių lenkams, kuriuos Varšuva vilioja grįžti. Daugybė protestų prieš Poznanės skerdynes lenkų išeivijoj rodo, kad bolševikų kvietimas išeivius grįžti ilgai nebebus jokio atgarsio išeivių ir po-gaus 1,185,000 pezų metam. litinių emigrantų tarpe.

Permainų viltis

Birželio 30 d. Sovietų komunistų partijos centro komitetas paskelbė ilgiausią rezoliuciją dėl Stalino nuvainikavimo ir dėl užsienių komunistų keliamų klausimų apie Sovietų tvarkos visokias negeroves.

Komunistai užsieniuose, pasiskaitę Amerikos vyriausybės paskelbtą Chruščiovo slapta kalbą kompartijos kongrese Maskvoje, pradėjo įdomautis, kaip galėjo atsitikti, kad Rusijoje vienas despotas galėjo kraštą valdyti per 25 metus ir niekas negalėjo jo pašalinti nei suvaldyti? Užsienių komunistai įdomavosi, kur buvo dabartiniai Stalino kritikai, kada Maskvoje viešpatavo Stalinas?

Tokie ir panašūs klausimai privertė Maskvos dabartinius diktatorius "pasiaiškinti". Jų sieksinė rezoliucija bando atsakyti į keliamus klausimus ir kiekvienam bešališkam žmogui įrodo tik tą, jog stalinizmas buvo sovietiškos sistemos padaras. Tikrai krašte, kur visokios piliečių laisvės yra panaikintos ir kur viena iš aukšto tvarkoma partija pasigavo neribotą valdžią, galėjo atsirasti stalinizmas su visomis jo baisenybėmis.

Maskvoj diktatoriai prie tokių išvadų, žinoma, neprieina. Jie raitosi ir kraiposi, Stalino įsigalėjimą aiškina "kapitalistiniu apsupimu", tada buvusiomis "sąlygomis", bet vienos partijos diktatūrą gina, kaip įmanydami. Nuo savo partijos diktatūros jie neatsisakys ir Sovietijos žmonių jokių pilietinių teisių nepripažins. Jie valdys, kaip Stalinas valdė, tik vietoje vieno išsigimusio diktatoriaus, jie žada laikyti "kolektyvinės vadovybės", kurioje nutarimai priimami mažame vadų būrelyje, po diskusijų ir išsiaiškinimų. Tai ir bus visos permainos, kokias Maskvos diktatoriai žada padaryti Stalino režime ir kurias jie jau sakos padarę.

Savo dabartinę tvarką Maskvos diktatoriai vadina "socialistine demokratija", kas yra pasityčiojimas ir iš socializmo ir iš demokratijos. Bet prie bolševikų žargono pasaulis jau yra papratęs ir niekas nebesistebi, kai bolševikai žodžių prasmę apverčia aukštyn kojomis.

Užsienių komunistams Maskvos valdovai nedviprasmiškai "pataria" sulaukyti savo kritiką ir pritari daktariams Kremliaus valdovams ir, senu papratimu, užsienių komunistai eina pritarimo lenktynių ir vieni po kitų reiškia savo pilniausią pritarimą Maskvos naujesiems valdovams. Ko nors kito iš Stalino auklėtinių gal ir netenka laukti. Pritarimą Maskvai reikia jau tik patys žmonės, kurie išsigimėliui Stalinui visada rodė savo ištikimybę ir "širdingiausią pritarimą".

Kiek tai nuo Maskvos diktatūros valdančios viršūnės priklausė jokių esminių pakeitimų Sovietijos režime netenka laukti. Sovietų diktatoriai ir toliau valdys milžinišką kraštą nuogo smurto priemonėmis, jie ir toliau engs devynius kailius nuo kolchozų baudžiamosios valstybės, eksploatuos be gailės šalis darbininkus ir stiprins savo karišką mašiną ateities "sprendžiamam žygiui", kada jie bandys savo pranašingą tvarką primesti visam pasauliui.

Ir pavergtųjų tautų likime Maskvos diktatoriai jokių permainų nežada. Ką Maskva Stalino laikais pagrobė, tą Stalino įpėdiniai visomis pajėgomis stengiasi išlaikyti ir net padidinti grobį, jei tai kur bus galima. Rusišką imperializmas ne Stalino buvo išgalvotas ir jis nemirė su Stalinu. Zukovas ir Chruščiovas tuo žvilgsniu gali dargi pralenkti ir Staliną, jei tik jie turės progos svetimas tautas pavergti ir pavadinti tą "išvadavimu".

Atrodo, kad sunku yra laukti kokių nors permainų bolševizmo režime. Bet, nežiūrint to, permainos pačios beldžiasi į duris. Stalino nuvainikavimas ir Stalino pašalėjimas iškilmingai pažada eiti koku tai "tikruoju" leninizmo keliu, metę į Rusijos mases naują mintį, sukelę galvojimą, pašalino dvasinį sustingimą ir veik 40 metų krašte viešpatavusi diktatūra pradeda kritiškai vertinti ir jau aptariama iki šiol atpratintu kalbėti piliečių. Tai yra pirmas posūkis į permainas. Permainų dvasią bolševizmo režimas gali vėl užsmagti ir jau bando tą daryti, bet tas gali jam ir nepasisekti. Pažadinta kritiška mintis gali pasirodyti stipresnė, kaip diktatoriško režimo apynasris. Šiuo tarpu tai atrodo vienintelė viltis pasauliui sulaukti Sovietijoje tikrų permainų, kurios pašalins ir žmonijai gresianti karo pavojų.

Apžvalga

GALVOJA, GALVOJA IR NIEKO NEISGALVOJA

Kad komunistų tarpe po garsiosios ir slaptosios Nikitos Chruščiovo kalbos apie Stalino budeliskumą kilo didelis sumišimas, tą pripažįsta ir patys bolševikų vadai. Štai Rojus Mizara "Laisvės" Nr. 130 pasakoja, ko klausinėjo jo maskvinės davatkėlės jam atsilankius į Montello bolševikų surengtą gegužinę. Jis rašo:

"Viena moteris sako: Aš negaliu užmigtį; aš galvoju ir galvoju. Klausdama savęs, argi taip galėju būti. "Kitas geras laisvietis sako: Galėjo Chruščiovas Staliną kritikuoti—bet, man rodosi, jis per aštriai jį kritikuoja. Kam taip aštriai? "Viena skaitytoja šitaip stato klausimą: Ar jūs manote, kad dabar Tarybų Sąjungon nebūs gražintas kapitalizmas?"

Winston Churchill turėjo retą svečių—žinomą Amerikos pinigų Bernardą Baruchą, kuris pats save paskelbė "prezidentų patarėju".

Vliko sesijai pasibaigus

Paskutinė Vliko sesija, nėj visuomenė, kartu atsivėkusi New Yorke birželio 22-24 dienomis, turėjo išspręsti du pagrindinius klausimus: kas ir kaip reikia daryti Lietuvos laisvinimo reikalui numatomoj ateity ir pasisakyti dėl esamų santykių lietuviškoj emigrantų.

"Veikėjas iš Worcesterio primena: Mane visas šis dalykas (Chruščiovo kalba apie J. Stalina) sukrėtė. Daug mūsų žmonių nenori tikėti tuo, ką Chruščiovas iškėlė."

O ką Rojus atsako toms abiejų lyčių davatkėlėms, kurios akiai tikėjo į Stalino (budeliską) "socializmą" ir už "tautų vadą" gatavos buvo į ugnį šokti? Nagi, jis dedasi, kad Chruščiovo kalba "sukrėtusi ir ji" ir net viso pasaulio marksistus! Bet tas neva "sukrėtus" Rojus ramina davatkėles ir pataria joms pastikėti "8 milijonais" Sovietų komunistų, kurie dabar turi bendrą vadovybę ir ves Rusiją ir Rusijos pavergtas tautas į komunizmą.

Mizara visada buvo paklusnus Maskvos tarnas ir dabar tokiu pasilieka. Kai Stalinas buvo įsakęs vadinti Tito banditui, Mizara tą įsakymą pildė. Kai dabar Chruščiovas liepia spiauti į Staliną, Mizara tą daro. Kai ateis laikas ir Chruščiovas bus spaudomas, Mizara ir į Nikitą spiaus ir visą tą jie darė ir darys be jokio "sukrėtimo", nes ir pirma žinojo, koks budeliskas režimas yra Rusijoje, kaip jis ir dabar žino, kad tas režimas labai mažai tepasikeitė. nežiūrint kad Stalino garbinimas atpuola. Mizara net taip toli eina savo ištikimybėje Maskvai, kad jis sako:

"Mes turime džiaugtis, kad Chruščiovas iškėlė viešumon tai, ką iškėlė... Mes faktinai turime būti dabartinei Tarybų Sąjungos vadovybei dėkingi už tai, kad ji drąsiai pasakė tą, ką reikėjo pasakyti."

Vadinasi, džiaukimės ir būkime dėkingi Maskvai už tai, kad ji mums parodė, jog mes budelį garbinom! Pirkta dūšia gali džiaugtis ir dėkavoti, bet kodėl turėtų džiaugtis tie bolševikai, kurie dėl savo nesupratulivumo buvo tokių Mizara, Bimbų, Pruseikų, Andriulių ir panašių sąmoningų melagių už nosies vedžiojami?

Vadinas, džiaukimės ir būkime dėkingi Maskvai už tai, kad ji mums parodė, jog mes budelį garbinom! Pirkta dūšia gali džiaugtis ir dėkavoti, bet kodėl turėtų džiaugtis tie bolševikai, kurie dėl savo nesupratulivumo buvo tokių Mizara, Bimbų, Pruseikų, Andriulių ir panašių sąmoningų melagių už nosies vedžiojami?

Vadinas, džiaukimės ir būkime dėkingi Maskvai už tai, kad ji mums parodė, jog mes budelį garbinom! Pirkta dūšia gali džiaugtis ir dėkavoti, bet kodėl turėtų džiaugtis tie bolševikai, kurie dėl savo nesupratulivumo buvo tokių Mizara, Bimbų, Pruseikų, Andriulių ir panašių sąmoningų melagių už nosies vedžiojami?

nimo šūkis randa "didžiųjų" vyriausybėse palankią ausį. Su vyriausybių norais sutampa visuomenės nusiteikimas ramiai gyventi, ramiai dirbti, siekti vis didesnio gerbūvio, užmerkiant akį ne tik į tragiškąją Sovietų pavergtųjų būklę, bet ir į jai pačiai iš Rytų gresiantį pavojų. Dėl to yra pagrindo laukti, kad nežiūrint Sovietams reikiama nepasitikejimo Vakarai leis išsivaduoti iš Maskvos, eis į 11,610 dolerių (ir net daugiau) metinės algos. 1937 metais tokių pareigūnų turėta po vieną kiekvieniems 3,738 tarnautojų. Reiškia 1000% prieauglis.

Nėra reikalo aiškinti, kad šita biurokratų piramidė yra palaikoma iš piliečių surinktais pinigais. Ir nėra reikalo stebėtis, kad mokesciai nemažta. Viskas brangsta—darbas, medžiagos—viskas, ko tik žmogui būtina reikia.

Bet kaip su tais, kurių algos yra sūriai ribotos, kurie gyvena iš pensijų? Jų būklė sunki ir bus dar sunkesnė. Pasigirsta balsų, kad ir pensininkai turės organizuotis.

Pensininkai, ką sakote? Meluoja, kaip pasamdyti Birželio 30 d. laidoje komunistų "Laisvė" paskelbė tokią naujieną:

"Reakcininkai išprovokavo rimtas riaušes Poznane... reakcinis pogrindis ir imperialistiniai agentai stengėsi panaudoti sunkenbybes, kurios viešpatuoja kai kuriose Poznano įmonėse... Remiantis atsakomąją darbininkų klasės dalimi, valdžia paėmė padėję savo rankas ir atsteigė tvarką."

Vadinasi, Poznanes metalo darbininkai, kurie per savo delegaciją (pasijusta į Varšuvą) prašė didesnio kashno duonos ir vietoj jos gavo kulipkų, dabar yra apšaukiami reakciniais pogrindžiu ir imperialistų agentais!

Sitaip per akis meluoti gali tik komunistiškai begėdžiai. Kiek žiotų jie gavo ar gaus?

Kramola pas bimbinkus Dabar jau aišku, kodėl Brooklyno "Laisvėje" buvo rašyta, kad maišoma dangus su žeme. Stalino nudievinimas pas juos išsukė

dram laisvinimo darbui ir nuo tų metų darosi vis ragutesnis. Kiek Vlikas bebūtų daręs klaidų santykiuose su juo, pats nenuolaidus nesutarimų šaltinis buvo ir tebėra p. Lozoraitis. Kas jį tokiu padaro, mums nereikia skaityti p. Lozoraitis dūšioje—tai yra "tautos vado" Kybartų aktuose jam surašyti pavidimai ir jo asmeniškos ambicijos, dėl kurių jis nemoka suprasti padėties ir pats save pastato atokiai nuo bendrų pastangų bendram tikslui siekti.

P. Lozoraitis nepelnytai išreklamavęs asmuo tik tiek turi vietos mūsų rezistencijos kovoje, kiek jis priepuolamai p. Urbšio pašipina ir p. Lozoraitis asmuo, jau senogai peržengęs jam deramos veiklos sritį ir isiterpęs į grupinių kivirčus visuomenėje. P. Lozoraitis bent nuo 1947 metų Vliko konferencijos su mūsų pasiuntiniais Paryžiuje, atsistojo kluvinu ben-

su tokiu Lietuvos laisvinimo problemos supratimu turime vertinti ir mūsų vidinius santykius. Nelaimingas būdu į tuos santykius įsipašina p. Lozoraitis asmuo, jau senogai peržengęs jam deramos veiklos sritį ir isiterpęs į grupinių kivirčus visuomenėje. P. Lozoraitis bent nuo 1947 metų Vliko konferencijos su mūsų pasiuntiniais Paryžiuje, atsistojo kluvinu ben-

su tokiu Lietuvos laisvinimo problemos supratimu turime vertinti ir mūsų vidinius santykius. Nelaimingas būdu į tuos santykius įsipašina p. Lozoraitis asmuo, jau senogai peržengęs jam deramos veiklos sritį ir isiterpęs į grupinių kivirčus visuomenėje. P. Lozoraitis bent nuo 1947 metų Vliko konferencijos su mūsų pasiuntiniais Paryžiuje, atsistojo kluvinu ben-

su tokiu Lietuvos laisvinimo problemos supratimu turime vertinti ir mūsų vidinius santykius. Nelaimingas būdu į tuos santykius įsipašina p. Lozoraitis asmuo, jau senogai peržengęs jam deramos veiklos sritį ir isiterpęs į grupinių kivirčus visuomenėje. P. Lozoraitis bent nuo 1947 metų Vliko konferencijos su mūsų pasiuntiniais Paryžiuje, atsistojo kluvinu ben-

su tokiu Lietuvos laisvinimo problemos supratimu turime vertinti ir mūsų vidinius santykius. Nelaimingas būdu į tuos santykius įsipašina p. Lozoraitis asmuo, jau senogai peržengęs jam deramos veiklos sritį ir isiterpęs į grupinių kivirčus visuomenėje. P. Lozoraitis bent nuo 1947 metų Vliko konferencijos su mūsų pasiuntiniais Paryžiuje, atsistojo kluvinu ben-

su tokiu Lietuvos laisvinimo problemos supratimu turime vertinti ir mūsų vidinius santykius. Nelaimingas būdu į tuos santykius įsipašina p. Lozoraitis asmuo, jau senogai peržengęs jam deramos veiklos sritį ir isiterpęs į grupinių kivirčus visuomenėje. P. Lozoraitis bent nuo 1947 metų Vliko konferencijos su mūsų pasiuntiniais Paryžiuje, atsistojo kluvinu ben-

Kas Savaitė

Biurokratų piramidė

"U. S. News & World Report" savaitraštis praneša, kad Washingtonė atsi-rado biurokratų piramidė. Kiekvieniems 350 tarnautojų dabar esąs vienas vyresnysis pareigūnas, gaunąs 11,610 dolerių (ir net daugiau) metinės algos. 1937 metais tokių pareigūnų turėta po vieną kiekvieniems 3,738 tarnautojų. Reiškia 1000% prieauglis.

Nėra reikalo aiškinti, kad šita biurokratų piramidė yra palaikoma iš piliečių surinktais pinigais. Ir nėra reikalo stebėtis, kad mokesciai nemažta. Viskas brangsta—darbas, medžiagos—viskas, ko tik žmogui būtina reikia.

Bet kaip su tais, kurių algos yra sūriai ribotos, kurie gyvena iš pensijų? Jų būklė sunki ir bus dar sunkesnė. Pasigirsta balsų, kad ir pensininkai turės organizuotis.

Pensininkai, ką sakote?

Meluoja, kaip pasamdyti Birželio 30 d. laidoje komunistų "Laisvė" paskelbė tokią naujieną:

"Reakcininkai išprovokavo rimtas riaušes Poznane... reakcinis pogrindis ir imperialistiniai agentai stengėsi panaudoti sunkenbybes, kurios viešpatuoja kai kuriose Poznano įmonėse... Remiantis atsakomąją darbininkų klasės dalimi, valdžia paėmė padėję savo rankas ir atsteigė tvarką."

Vadinasi, Poznanes metalo darbininkai, kurie per savo delegaciją (pasijusta į Varšuvą) prašė didesnio kashno duonos ir vietoj jos gavo kulipkų, dabar yra apšaukiami reakciniais pogrindžiu ir imperialistų agentais!

Sitaip per akis meluoti gali tik komunistiškai begėdžiai. Kiek žiotų jie gavo ar gaus?

Kramola pas bimbinkus Dabar jau aišku, kodėl Brooklyno "Laisvėje" buvo rašyta, kad maišoma dangus su žeme. Stalino nudievinimas pas juos išsukė

dram laisvinimo darbui ir nuo tų metų darosi vis ragutesnis. Kiek Vlikas bebūtų daręs klaidų santykiuose su juo, pats nenuolaidus nesutarimų šaltinis buvo ir tebėra p. Lozoraitis. Kas jį tokiu padaro, mums nereikia skaityti p. Lozoraitis dūšioje—tai yra "tautos vado" Kybartų aktuose jam surašyti pavidimai ir jo asmeniškos ambicijos, dėl kurių jis nemoka suprasti padėties ir pats save pastato atokiai nuo bendrų pastangų bendram tikslui siekti.

P. Lozoraitis nepelnytai išreklamavęs asmuo tik tiek turi vietos mūsų rezistencijos kovoje, kiek jis priepuolamai p. Urbšio pašipina ir p. Lozoraitis asmuo, jau senogai peržengęs jam deramos veiklos sritį ir isiterpęs į grupinių kivirčus visuomenėje. P. Lozoraitis bent nuo 1947 metų Vliko konferencijos su mūsų pasiuntiniais Paryžiuje, atsistojo kluvinu ben-

su tokiu Lietuvos laisvinimo problemos supratimu turime vertinti ir mūsų vidinius santykius. Nelaimingas būdu į tuos santykius įsipašina p. Lozoraitis asmuo, jau senogai peržengęs jam deramos veiklos sritį ir isiterpęs į grupinių kivirčus visuomenėje. P. Lozoraitis bent nuo 1947 metų Vliko konferencijos su mūsų pasiuntiniais Paryžiuje, atsistojo kluvinu ben-

su tokiu Lietuvos laisvinimo problemos supratimu turime vertinti ir mūsų vidinius santykius. Nelaimingas būdu į tuos santykius įsipašina p. Lozoraitis asmuo, jau senogai peržengęs jam deramos veiklos sritį ir isiterpęs į grupinių kivirčus visuomenėje. P. Lozoraitis bent nuo 1947 metų Vliko konferencijos su mūsų pasiuntiniais Paryžiuje, atsistojo kluvinu ben-

su tokiu Lietuvos laisvinimo problemos supratimu turime vertinti ir mūsų vidinius santykius. Nelaimingas būdu į tuos santykius įsipašina p. Lozoraitis asmuo, jau senogai peržengęs jam deramos veiklos sritį ir isiterpęs į grupinių kivirčus visuomenėje. P. Lozoraitis bent nuo 1947 metų Vliko konferencijos su mūsų pasiuntiniais Paryžiuje, atsistojo kluvinu ben-

su tokiu Lietuvos laisvinimo problemos supratimu turime vertinti ir mūsų vidinius santykius. Nelaimingas būdu į tuos santykius įsipašina p. Lozoraitis asmuo, jau senogai peržengęs jam deramos veiklos sritį ir isiterpęs į grupinių kivirčus visuomenėje. P. Lozoraitis bent nuo 1947 metų Vliko konferencijos su mūsų pasiuntiniais Paryžiuje, atsistojo kluvinu ben-

su tokiu Lietuvos laisvinimo problemos supratimu turime vertinti ir mūsų vidinius santykius. Nelaimingas būdu į tuos santykius įsipašina p. Lozoraitis asmuo, jau senogai peržengęs jam deramos veiklos sritį ir isiterpęs į grupinių kivirčus visuomenėje. P. Lozoraitis bent nuo 1947 metų Vliko konferencijos su mūsų pasiuntiniais Paryžiuje, atsistojo kluvinu ben-

su tokiu Lietuvos laisvinimo problemos supratimu turime vertinti ir mūsų vidinius santykius. Nelaimingas būdu į tuos santykius įsipašina p. Lozoraitis asmuo, jau senogai peržengęs jam deramos veiklos sritį ir isiterpęs į grupinių kivirčus visuomenėje. P. Lozoraitis bent nuo 1947 metų Vliko konferencijos su mūsų pasiuntiniais Paryžiuje, atsistojo kluvinu ben-

kramolą. Jai vadovauja staliniskas "būbny kūju-kas" D. M. Solomskas. Birželio 30 d. laidoj įdėtas apie 4 skilčių jo straipsnis—deja, į "Laisvos sakyklos" skyrių. Domykas vanaoja Stalino kritikus ir baigdamas savo straipsnį jis pareiškia, kad... "Chruščiovo kalba yra neologika, vienpusiška, pikta ir svetima".

Kitai sakant, Chruščiovas meluoja — Solomskui dar šviečia Stalino saulė.

Tos laimės jam nepavydim. Ne jis vienas yra toks. Bimbos parapija turi ir daugiau stalinizmo plytlaižių. Bet vienas dalykas yra labai aiškus: Domykas ir jo draugai nelaimės. Jie dar nesupranta, kad Kremliuje grojama iš naujų, "kolektyvinių" notų ir visi jam tikintieji privalo naują tončių šokti.

Naikina pasėlius Iowa ir kitose "midwestų" valstybėse fermeriai užaria dalį savo pasėlių, kad gautų tam tikrą atlyginimą iš federalinės vyriausybės "soil-banko"—specialaus fondo, iš kurio mokama pinigai už nustatytą nedirbamos žemės plotą. Vienas Knoxville, la., farmers užaręs 40 akrų pasėlių ir pagal sutartį gausias virš 1,600 dolerių atlyginimo.

"Soil-bank" buvo įvestas (naujuoju farmų biliumi) tam, kad vyriausybei nereikėtų supirkinėti iš fermerių jų kitur neparduodamus produktų perteklius.

Dabar vyriausybė mokės pinigų ir nieko už juos negaus. Tai bus pinigai meta-mi į balą. Apskačiuojama, kad tik vienoj Iowa valstybėj nuo 50,000 iki 100,000 fermerių šituo būdu iš federalinio izdo gaus "lyčnų pinigų".

Iš vienos kraštutinybės eina į kitą.

Raudonieji "kidneperiai" Philadelphijos savaitraštis "Saturday Evening Post" paskelbė idomų straipsnį. Jį davė rusų jūrininkas Viktoras Solovjevas, laimingai ištrūkęs nuo Rusijos šnipų. Pereitą balandžio mėnesį tie šnipai-kidneperiai New Yorke pasigavo penkis Solovjevo draugus ir grąžino Rusijon. Ir pats Solovjevas jau buvo tų kidneperių rankose. Tik gudrus melas jį išgelbėjo. Chruščiovo bernai buvo įsiveržę į Solovjevo kambarį viename New Yorko viešbutyje ir neceremoningai užkamandavojo: "Renkis ir eik su mumis"; Solovjevas jiems atsakęs: "Už poros minučių pas mane ateina lankytojas iš Church World Service". To buvo gana—šnipai bėgo iš kambario ir vėliau Solovjevas turėjo progos pasislėpti.

Dėl to vėliau kilo skandalas ir keli rusų atstovai prie Jungtinių Tautų gal turės išvykti iš Amerikos.

Solovjevo straipsnis dokumentuotas fotografijomis ir tt.

Chruščiovo gengsteriai taip pat žiaurus, kaip ir Stalino gengsteriai.

St. Strazdas

KAS NIEKO NEVEIKIA
TO NIEKAS NEPEIKIA

Amerikos Lietuvių Gyvenimas

KAS SKAITO, RASO
TAS DUONOS NEPRASO

SLA Seimas

Susivienijimo Lietuvių rinkimų buvo daugiau, bet Amerikoje 70 metų sukak-
tūvinis seimas (iš eilės 49-
as) praeitą savaitę vyko
Detroito mieste, Statler
viešbutyje. Jo rengimu rūpi-
nosi 352 kuopos komisija
su F. Motuza priežaky.

Seimas prasidėjo liepos
1 d. Kadangi SLA preziden-
tas adv. K. Kalinauskas
neatvyko, tai seimui vado-
vavo viceprez. P. Dargis. Jis
perskaitė adv. K. Kalinau-
sko laiška, kuriame jis atsi-
prašo dėl ligos negalėjusių
seime dalyvauti. Seimas nu-
tarė pasiūlyti savo organiza-
cijos prezidentui užuojautos
pareiškimą ir linkėjimus
greit pasveikti.

Sugiedojus Amerikos hi-
mną, buvo duotas žodis vi-
sai eilei kalbėtojų. Kalbėjo
Michigan gubernatorius G.
Williams, Alto sekretorius
dr. P. Grigaitis, Vliko vyk-
domosios tarybos pirminin-
kė A. Devenienė, S. Gegu-
žis, J. Audėnas, P. Pivarū-
nas.

Gub. Williams yra senas
lieuvių ir kitų laisvės nete-
kusių tautų bičiulis. Detroiti-
čiai pasakoja, kad gub.
Williams yra augęs su lie-
tuviais, jų tarpe turi daug
senų pažįstamų. Seniau jis
visuomet būdavo lietuvių
koncertuose, gegužinėse, tik
tapes gubernatoriui, nebetu-
ri tiek atliekamo laiko, kad
galėtų suspėti visur lanky-
tis, bet ir dabar jis "pasi-
maišo" taro lietuviu.

Gub. Williams karštai ir
širdingai sveikino SLA sei-
mą, visus jo narius ir ben-
drai visus Amerikos lietu-
vius.

Savo kalba gubernatorius
baigė lietuviškai: "Kas bus,
kas nebus, bet Lietuva ne-
pražus".

Paskutinis žodis jam ne-
pasisekė aiškiai ištarti, bet
seimas suprato jo mintį ir
karštai plojo.

Dr. P. Grigaitis sveikino
Amerikos Lietuvių Tarybos
vardu, plačiau papasakojo
apie jaunimo prašymo su
38,000 parašu įteikimą vice-
prezidentui Nixonui (nes
prezidentas Eisenhoweris
sirgo).

A. Devenienė net ašaru-
dama kalbėjo apie Europoj
pasilikusių lietuvių vargin-
gą gyvenimą ir apie Vliko
darbo įvairius sunkumus.

Mandatų komisija prane-
šė, kad atstovų yra 120. Iš-

"Tėvynė" paskelbtosios
viešbučio kainos buvo labai
aukštos, o atstovams suva-
nosios jos buvo dar pakel-
tos. Atstovai tuo buvo ne-
katenkinti ir apie pusę jų
persikėlė į kitą viešbutį, kur
tokie pat kambariai perpus
pigesni.

Seimui susitvarkius, pra-
sidėjo sekretoriaus Viniko
pranešimas, kuris, kaip vi-
suomet, be reikalo buvo la-
bai ilgas ir nubuodus.

Iždininko Gugio ir iždo
globėjų pranešimai buvo
gerai sutvarkyti ir greitai
priimti. Iš jų paaiškėjo, kad
SLA turi \$3,229,971.71 ver-
tės turto ir 11,948 narius.

Antradienio vakare tame
pačiame viešbutyje buvo po-
kylis. Jis buvo geras. Ge-
riausia buvo tas, kad jame
nebuvo amerikoniškų politi-
kierių ir jokių "invokacijų".
Už tai rengėjus reikia pa-
sveikinti. Svečių nebuvo
daug. Matyti, daugeli atbai-
dė aukšta kaina—\$7.

Trečią dieną posėdžių ne-
buvo, nes rengėjai atsto-
vams rengė gegužinę. San-
dariai ir tautininkai tą
dieną panaudojo savo susi-
rinkimams. Socialdemokra-
tai savo pasitarimą turėjo
ketvirtadienį.

Seimas pasiuntė užuojau-
tos telegramą serganciam
prezidentui D. D. Eisenho-
weriui ir valstybės sekreto-
riui Dulles, prašydamas ne-
pamiršti paverptos Lietuvos
išlaisvinimo reikalo.

Kitame numery bus pla-
čiau apie seimą rašoma.

FRRACKVILLE, PA.

Mirė A. Domalakienė

Trečiąją dieną po opera-
cijos, birželio 9 d. mirė
Anastazija Domalakienė,
visą laiką išgyvenusi šioje
angliakasių apylinkėje. Jos
vyras Jonas, miręs prieš 5
metus, buvo siuvėjas, todėl
tos apylinkės visi lietuviai
juos gerai pažinojo, todėl ir
Anastazijos laidotuves su-
sirinko didelis kaimynų bū-
rys.

Velionės liūdi 3 sūnūs:
advokatas John, gydytojas
Edward ir Albertas, 2 dukte-
rys: Teresia Pacella, Vajola
Angel, sesuo Anna Stonie
(Lawrence, Mass.) ir pus-
brolis Petras Kalvynas

RAMU PLIENO KARALYSTEJE

Visų plieno liejyklų darbininkams sustreikavus, tylu
ir ramu plieno fabrikuose, kur neseniai girdėjosi dide-
lis užšys. Čia matosi Chicago pietų plieno dirbtuvė,
kuri paprastai skęsta dūmuose. Tokių nutylusių dirbtu-
vių dabar daug visame krašte. 650,000 darbininkų ne-
dirba, o greit dėl plieno trūkumo nedarbas palies ir
kitas ūkio šakas.

(Worcester, Mass.).

Stonie šeima ir Kalvynas
dalyvavo ir laidotuvėse.
Išsikis, Anastazija, ramiai
šio krašto žemėje.

Bloga šioj apylinkėj

Čia siaučia nedarbas, nes
anglių kasama daug ma-
žia, o kur kasama, mažiau
žmonių bereikia, nes dirba
mašinos. Jaunoji karta išva-
žinėjo. Vietoje pasilieka tik
senieji, kurie gauna pašal-
pą. Pačiame mieste nema-
žai namų tuščių, kiti apleis-
ti, griūna. Skurdus gyveni-
mas. Naujai įsteigta siuvyk-
la ir mezginių dirbtuvė, bet
joms mažai tereikia dar-
bininkų.

Tokia pat padėtis ir ki-
tuose apylinkės miesteliuo-
se.

Stonie.

ROCKFORD, ILL.

Graziai dėgė Joninių laužas
Birželio 23 d. Balso 85-
sis skyrius šimačių parke
surengė Joninių išvakarės
su laužu.

Vakaras buvo tikrai gra-
žus. Rinkosi svečiai ir vie-
tos ir kitur, bet nesulaukė-
me linksmojo senelio Šimai-
čio. Suolelis, ant kurio jis
sėdėdavo ir grožėdavosi
žaliuojančiais medžiais ir
žydinčiomis gėlėmis, šian-
dien buvo vienišas. Mat, šį
pavasari Šimaitis mirė, mi-
rė kartu su juo ir parke keli
grazūs medeliai.

Svečių buvo iš Beloit,
Wis., ir Chicago. Jų tarpe
Leonas Lavickas, daugiau
ne 10 metų išbuvęs Sibire
kankinys. Rockforde jį pa-
sitiko laikraštininkai, ir ki-
tą dieną laikraščiuose buvo
jo nuorauka ir platus apra-
šymas, kaip Sibire gyvena
mūsų ištremti tautiečiai.

L. Lavickas trumpai, bet
idomiiai papasakojo apie
baisu ištremtųjų gyvenimą
ir atsakinėjo į atskirus pa-
klaušimus.

Balso pirm. Surantui pa-
siūlius, susirinkusieji sume-
tė \$76. Mat, jis, aplankęs
Chicagoje tėvus ir gimines,
grįžta į Vokietiją mokslų
baigti.

Jonų karaliumi burtų ke-
liu išrinktas Jonas Makū-
nas, o karaliene Jonė Kuz-
mienė iš Chicago. Vietinės
Jonės nepasirodė. Abu iš-

rinktieji buvo papuošti gė-
lių vainikais.

Prie laužo Jonus pasvei-
kino J. Bacevičius. Čia dai-
nuota, šokta, žaista. Joni-
nių vakaras buvo tikrai gra-
žus.

Perkūns

CHICAGO, ILL.

Didelėms iškilmėms praėjus

Birželio 30 d. čia buvęs
Kultūros kongresas ir liepos
1 d. Dainų šventė buvo to-
kie įvykiai, kurie retai te-
pasikartoja.

Kultūros kongrese daly-
vavo keli šimtai asmenų.
Bendrų posėdžių buvo 2,
kuriuose pranešimus padarė
dr. Juozas Girnius "Tautinė
kultūra — tautos išlikimo
pagrindas" ir Iz. Matuse-
vičiūtė "Būdai ir priemonės
tautinei kultūrai išlaikyti".

Atskirai dirbo įvairios ko-
misijos: mokslo, mokymojo,
istorikų, dailininkų, laikraš-
tininkų, rašytojų ir kt., ku-
rios išnagrinėjusios savo gir-
ties opiuosius klausimus,
priėmė atitinkamus nutari-

Drabužių Siuntiniai į Lietuvą

Muitas Apmokėtas, Pristatymas Garantuotas
I 8-10 Savaičių

SIUNTINIO NUMERIS ML-2 \$55.00

3 jardai puikiausios rūšies 100% virgin wool medžiagos mo-
teriškai suknelė, spalva užgirta per U. S. S. R. sulig vėliau-
sios mados. 2 didelės špulės siūlų.
3¼ jardai puikiausios 100% grynios vilnos medžiagos vy-
riškam siūtui. Spalvos: pilka, ruda, mėlyna (navy blue).
Visos medžiagos aukščiausios rūšies ir užgirtos per U. S.
S. R. Turės 300% vertės Lietuvoje.
Ši yra puikusia kombinacija siuntinio vyrai ir moteri-
kei. Siuntimas patogus per mus, mes sutaupeime pirkimą ir
pakavimą. Už tuos pinigus mes užtikriname jus, kad jūs
negalėtumėt ir patys pigiau nusipirkti.

Pasiųskite money order į Ideal Pharmacy
29 Kelly Square
V. G. Skrinška (savininkas), Worcester, Mass.

SIUNTINYS—LA \$55.50

3 jardai 100% grynios vilnos medžiaga moteriškam paltui.
Spalva pilka (Oxford gray), mėlyna (navy blue), arba juo-
da. Pasiūsiu šilta žieminiui Lietuvos orui. 4 jardai puikiau-
sios rūšies rayon pamašalui pritaikytos spalvos, 1 pakelis
skirtingų adatų. 1 didelė špulė pritaikytų siūlų, 6 gražūs
pritaikinti guzikai pagrazinimui. Žiema netruks ateiti!

SIUNTINYS ML-3 \$56.00

1 pora puikiausios odos vyriškų parėdų batų, rudos ar juo-
dos spalvos, pažymėkite dydį (saizą) ir spalvą. Labai nau-
dingas pakietas.
3¼ jardai 100% grynios vilnos puikiausios rūšies medžiagos
vyriškam siūtui, spalva pilka (Oxford gray), šviesiai rus-
va, mėlyna (navy blue), juoda plonais šviesiais dryželiais.

mus.

Dainų šventėj dalyvavo
1145 dainininkų, kurių
klausėsi 10,000 čikagiečių
ir iš įvairių kitų placiosios
Amerikos vietų atvykę lie-
tuviai.

Chicagietis.

HOLLYWOOD, FLA.

Vasarai atėjus

Jau ir vasara, nors Flori-
dos gyventojams ji maža
skirtumą teatnesa, nes čia
oras beveik visada vieno-
das. Mums vasarą didžiau-
sias skirtumas yra tas, kad
iš žieminių atvykę svečiai iš-
važinėja, ir mes paliekami
vieniši.

Nėbėra tada ir gegužinių,
koncertų ir kitų parengimų.
Išvyko Vakarų Amerikos
pamatyti ir Floridos daini-
ninkė Anita Navickaitė-
Karns su savo mamyte.
Taigi 2-3 mėnesius negirdė-
sime jos gražių dainelių.

Balso kortų vakaras

Nors Hollywood nėra di-
delis, bet čia jau gyvena
apie 30 lietuvių. Turime ir
Balso skyrių, kurio pirmi-
ninku yra Vincas Skupeika.

Birželio 17 d. Balso sky-
riaus pirm. Skupeikos na-
muose buvo surengtas kor-
tų vakaras, kuris davė ke-
lias dešimtis dolerių pelno.
Ponia Goodwill negalėda-
ma dėl vyro ligos dalyvauti
daugiausia rūpinosi ir ver-
tingų dovanų skyrė ponai
Skupeikos, Yasauskai ir
Aušros.

Minėjo 75 m. sukaktį

Gegužės 15 d. ponai Au-
šrienė minėjo savo 75 metų
sukaktį. Ta proga ją aplan-
kė geras būrys draugų ir
draugių, jų tarpe ir solistė
A. Novickaitė-Karns su sa-
vo motina. Teko ir man da-
lyvauti šioj malonioj puo-
toj.

S. J. Swolkin

Iš 100,000 vaikų, skiepy-
tu dr. Salk vaistais, polio-
liga miršta 6.3 o iš tokių
pat skaičiaus neskiepytu
29,2, tai yra beveik penkis
kartus daugiau.

Connecticut naujienos

WATERBURY, CONN.

Nauji piliečiai

Vėl 87 asmenys gavo
Amerikos pilietybę. Jų tar-
pe yra šie lietuviai: Vla-
das Jackūnas, Kazimieras
Norkeliūnas, Vladas Janu-
šauskas, Petronėlė Valan-
tiejus, Antanas Balsys, Ur-
sulė Lukminas, Bronislo-
vas Maurutis, Gražvyda
Maurutis, Juzė Taraskevi-
čiūtė, Nijolė Kudirka, Lai-
mutė Janušaitis, Juozas ir
Elzbieta Slivinskai, Petras
Rymantas Marus, Vytautas
E. Vaitkevičius, Vladas Ma-
cutkevičius, šarūnė F. Ma-
cutkevičius, Danutė Valan-
tiejus, Jonas Narijauskas.

Be šių Waterbury gyve-
nančių asmenų pilietybę
gavo ir Leonas Šestokaitis
iš Naugatuck ir Ernestinė
M. Makauskas iš Prospect.

Šia proga norėčiau parei-
šti pasiūlynimą, kad
naujieji piliečiai nekraipė
savo pavardžių taip, kad
jose nebeliktų lietuviškumo
pėdsakų. Vienas kitas su-
trumpino pavardes, bet jos
vis dar liko lietuviškos ar
net pasidarė lietuviškesnės
dėl slaviškų galūnių apkar-
pymo. Didesnis skaičius ma-
tė reikalo pakeisti savo pir-
muosius vardus ir juos su-
anglino. Atrodo, kad ir toki-
s pirmųjų vardų keitimas ne-
ra būtinas.

Piliėtis

BRIDGEPORT, CONN.

Kaip po revoliucijos

Per visą Bridgeporto
miestą vedamas naujas ke-
lias, kuris jungs New Yorką
su Bostonu. Namai nugriau-
dami, gatvės išardytos,
sunkvežimiai raižuoja die-
na ir naktį su žemėmis ir
kitokiomis medžiagomis
naujo kelio statybai.

Connecticut valstijai tas
kelias kainuos 445 milijonus
dolerių, jis turi būti baigtas
iki kitų metų gruodžio 1 d.

Laskai iš Lietuvos

Ir čia vis daugiau laiškų
gaunama iš Lietuvos, net iš
Sibiro. Kaikurie rašo laukia
savųjų grįžtant iš Sibiro.
Visi prašo siuntinių. Visi
laiškai rodo, kad Lietuvoje
tebesiaučia baisus vargas ir
skurdas.

Žmogus su ūsais

LOS ANGELES, CAL.

Įvairios žinios

Buvęs Vliko Vykdomo-
sios tarybos pirm. K. Zal-
gėlė.

kauskas su žmona atosto-
gavo pas Zalkauskienės se-
serį Jadvygą Tamiene. Ta
proga Zalkauskams Carls
restorane birželio 16 d. bu-
vo suruosta susipažinimo
vakarienė.

Birželio 16 d. buvo
liūdnyų birželio įvykių mi-
nėjimas kartu su latviais ir
estais. Bendrame rengimo
komitete iš lietuvių dalyva-
vo vietos Alto atstovai L.
Valiukas ir A. Skirius. Mi-
nėjimas buvo sėkmingas.

Lietuvių dienų geguži-
nė bus rugpjūčio 12 d. Re-
seda parke.

Jau siuntinėjamas gen.
St. Raštikio atsiminimų
"Kovose dėl tėvynės" I to-
mas, 704 pusl. knyga, ku-
rios kaina \$7.00.

Lietuvių Dienų" vyr.
redaktorius Bernardas Braz-
džionis išvyko į Dainų šven-
tę ir Kultūros kongresą, o iš
ten vyksta pas šeimą į Bos-
toną.

Išėjo "Lietuvių Dienų"
redaktoriaus numeris.

Organizuoja lietuvių
republikonai, kurių klubo
valdyboj yra: pirm. K. Va-
liukas, vicepirm. K. Lukšis,
sekr. J. Kojelis, izd. G.
Rudelis, B. Skirienė, S. Vil-
kaitė.

Lorenzo de Medici.

AKRON, OHIO

Lietus trukdė gegužinė

Birželio 3 d. Lietuvių ta-
rybos ir LSS 20-sios kuopos
Trumpickų sode rengtoji
gegužinė buvo sėkminga,
bet ji būtų buvusi kur kas
sėkmingesnė, jei tą dieną
būtų buvęs palankus oras.
O tą dieną kaip tyčia buvo
šalta ir lijo, todėl daug kas
į gegužinę neatvyko.

Kita gegužinė liepos 22 d.

Tos pačios organizacijos
liepos 22 d. rengia kitą ge-
gužinę vėl toj pačioj vietoj
— Trumpickų sode (773
Bisson Ave.). Joje tikimės
turėti daug svečių ir iš Cle-
velando.

Visus kviečia ir laukia
Rengėjai.

L. D. S. VALDYBA

Lietuvių darbininkų susi-
vienijimo centro valdybon
išrinkti: pirm. J. Gasiūnas,
vicepirm. J. J. Mockaitis ir
J. Žebrys, sekr. J. Siurba,
izd. J. Wies, dakt.-kvotėjas
dr. J. Repshis, izdo glob. V.
Bunkus, W. Malin ir J.
Grybas.

Kas lietuviams yra rūta,
tas turkams tulpė — tautinė

"KELEIVIO" SKAITYTOJAI!

Remkite Modernią Lietuvišką Vaistinę

IDEAL PHARMACY

29 Kelly Square, Worcester, Mass.

Per mūsų vaistinę galima gauti siųstus su apmokėtu mui-
tu į Lietuvą ir į visus U. S. S. R. kraštus. Mes užlaikome
visus vaistus, kurie yra reikalingi Lietuvoje, kap Rimi-
fon, streptomycin, validol ir nuo reumato
ampulių. Per mūsų vaistinę vaistai pasie-
kia Lietuvą į 10 dienų, o į Sibirą ima 22
dienes oro paštu. Visi siuntėjai per mu-
mį gauna garantiją iš rusų valdžios.
Rašykite mums sveikatos reikalais.

VYTAUTAS SKRINSKA

Ideal Pharmacy valstijos savininkas

ir Notary Public

PATARTINA VISIEMS ĮSIGYTI
NAUJA VALGIŲ KNYGA

Su Tarptautine Virtuve, su Stalo Etiketu ir
Kitomis Informacijomis

kurią paruošė ilgametė "Keleivio" Moterų Skyriaus
vedėja M. Michelsonienė. Knygoje sudėta apie pus-
trečio šimto įvairių receptų kaip gaminti įvairiausius
valgius iš mėsos, žuvies, kiaušinių, kaip kepti įvai-
rius pyragus ir ruošti gėrimus. Knygoje įdėta viso-
kių naudingų patarimų apie virtuvės saikus, apie
vitaminus, apie stalo etiketą ir panašius dalykus.
Knygoje yra skyrius "tarptautinė virtuvė", kur paduo-
dama apie šimtą įvairių tautų mėgiamiausių valgių.
"Nauja Valgių Knyga" turi 136 puslapius. Ji para-
šyta aiškiai, visiems suprantama kalba. Jos kaina
\$1.25. Užsakymus jau dabar priimam. Užsakymus
ir pinigų prašome siųsti šiuo adresu:

KELEIVIS

636 E. Broadway So. Boston 27, Mass.

—Gut mornink, Maikut! bu pas tave už pėdę, kaip
—O kodėl tu, tėve, toks bartenderys... Vat ju sei?
—Is saliuono tėvas biznio nepadarysi, nes daugiau pats išgersi, negu parduosi.
—Ohrat, Maiki, tai tu duok man rodą, kaip būtų geriau.
—Aš tau, tėve, patarčiau nusipirkti knygu ir pardavinėti jas. Tai būtų švarus biznis. Dabar niekas tuo ne užsiima, tai konkurencijos neturėtum.
—O kur aš galėčiau jas parduoti, Maiki?
—Parduoti galima visur, tėve, kur tik susirenka būrys žmonių. Nuėik į betkokį susirinkimą ir siūlyk.
—Ne, Maiki, pedliorius biznio aš daugiau nenoriu.
—Ar jau bandei kada, kad daugiau nebenori?
—Jes, vaike, sykį traji nau muilą nešioti. Vienas mandrappkis davė man tokią pat rodą, kaip tu dabar. Sako, visų pirma sužinok, kur muiilas reikalingas, tai tenai šur parduosi. Aš taip ir padariau. Prisidėjau krajavą čemodaną mui-
—Ar einu tiesiai į pirtį. Vač-mano prie durų nebuvo, tai atidariau duris ir šaukiau: "Soap, Soap!" Vai tu Jur-gutėliau, nespėjau apsidai-ryti kaip mane apspito bo-bos! Pasirodo, matai, kad tuo laiku tenai maudėsi šv. Franciškaus brostvos suster-kos. Kaip aš iš jų ištrūkau, gliavandenių ir kt. Skanio-tai dabar jau ir pats nesu-prantu. Čemodano su mui-
—Jau nebeturėjau: pypkė nūgi liko pirty: išsinešiau tik aplaužytą cibuką. Žinoma, tas buvo jau senai, kol aš dar grinorius buvau: ale vis-tiek prisiečiau, kad pedlio-riauti daugiau neisiu.
—Jeigu aš žinočiau, kiek tu, tėve, radai pinigų, tai gal būtų galima saugesnį verslą sugalvoti.
—Maiki, aš pasakysiu tau šėyrą teisybę, kad tų pinigų aš dar neturiu, ir pats dar nežinau, kiek jų galės būti, ba ji man dar nesakė.
—Sakai, "ji". O kas ji tokia?
—Nekalbėk taip garsiai, Maiki. Ji yra vieno klebono-gaspadinė ir ieško sau vyro. Sako, kad turi gerą pasogą. Taigi aš ir pradėjau apie ją liūnas yra tavo, o aš tik di-

Dievų maistas

(Tęsinys)

Bręstant vaisiams, kakao plantacijos būna labai gražios: aranziniai vaisiai tirštai kabo ant stiebų ir storųjų šakų, papūgos pagyvi-na plantacijas nenuilstamais riksmiais, o daugybė ryškiaspalvių žydrių, raudonų ir juodų peteliškių plez-dena aplinkui.
Šitas vaizdas bus senųjų kakao plantacijų. Naujovis-kose plantacijose kakao medžiams nuo saulės spin-dulių apsaugoti sodinami įvairūs naudingi medžiai—alyvų palmės, gumos (kau-čuko) medžiai ir kt., o jau-niems kakao medeliams temdyti naudojami bananų, dynių ir kitoki turtingos atogrąžų kraštų augmenijos medžiai. Po jaunais kakao medeliais auginami kornai, pupos ir tt.
Kaip kiekvienas žemdir-bis ir sodininkas turi įvairių priešų, taip turį jį ir kakao medžių augintojai. Yra ka-kao medžio ligų, kurios pri-daro didelių nuostolių. Daug vargo jie turi ir su vi-sokiais grobuoniais. Papu-sios, beždžionės, žiurkės, dar baisesnės skruzdėlės, įvairūs augalai parazitai, medžiai vijuokliai (lija-nos), vis tai "Dievo sutvėri-mai", kurie naikina kakao plantacijas. Su jais reikia grumtis, jei norima išsau-goti kakao medžių gyvybę ir derlių.
Madagaskaro saloje, pa-vyzdžiui, kakao plantacijas labai nuniokoja žiukės ir šikšnosparniai, kurie suri-ja dar neprinokusius vai-sius. Norint nuo jų apsigin-ti, tenka plantacijose soti-ni cukrinių nendrių krūmus, kuriuos graužikai labiau mėgsta ir kakao vaisius pa-lieka ramybėje.
—O—
Kakao medis vaisius duo-da du kartus per metus. Vai-sių negalima skinti ilpus ir medį arba jį purnant, nes medis turi labai daug sulčių ir betkur žievėje padarius žaizdą, tų sulčių labai daug nuteka. Todėl vaisiai nu-piaunami prie lazdos pri-taisytu peiliu stovint žemė-jė.
Nuimtos pupos pirma su-dėtingu būdu džiovinamos ir rauginamos ir tik tada jos pasidaro tinkamos šoko-ladui ar kakao milteliams gaminti.
Kakao yra labai maistin-gas. Jame yra 12% baltų, 52% riebalų, 23% an-gliavandenių ir kt. Skanio-tai kakao plantacijose bal-tymų yra tiek pat, kiek mē-lų, riebalų net daugiau ne-gu liesoje mėsoje.
Mūsų kūno "krosnis" yra reikalinga šilumos. Ji jos gauna naudodama mai-stą. Bet ne visas maistas duoda vienokį kiekį šilu-mos—kalorijų. Pavyzdžiui, 100 gramų (apie ketvirta-dalį svaro) maistingiausiu-pieno produktų duoda 70 kalorijų, 100 gramų kiauši-nių—127 kalorijas, 100 gra-mų mėsos—152 kalorijas, o 100 gramų gero šokolado duoda net 540 kalorijų!
Kakao kvapas ir skonis ir jo nervus veikianti įpatybė pareina nuo jame esamo te-
išdegis. tai ir tu turėsi gud-taim.
—Aš taip ir maniau, tė-ve, kad tu niekus kalbi.

obromino.

Iš kakao pupų galima gauti daug įvairių naudingų gaminių, bet svarbiausia iš jų gamina šokoladą ir ka-kao miltelius.
—O—
Kakao pupos supilamos į didelius bugnus, kuriuose jos kepinamos. Čia jos iği-ja tikrą kakao kvapą ir sko-nį. Vėliau pupos lukštena-mos ir sumalamos. Tada turima rusvą, kvepiančią masę.
Jei iš tos masės gamina-mi kakao milteliai, tai iš-spaudžiamas brangus ka-kao aliejus, kuris naudoja-mas saldainių parfumerijos gamyboje ir medicinoje.
Jei gaminama šokoladas, tai aliejaus mažiau teis-spaudžiama arba ir visai nespaudžiama. Į kakao ma-sę pridedama visokių prie-skonių, kurie duoda šoko-ladui pageidaujamą kvapą. Šokolado plytelė grynos kakao medžiagos tėra apie pusę, beveik tiek pat yra cukraus, o visa kita visokie priedai.
Galima pastebėti, kad kakao gėrimas jau žinomas nuo Amerikos atradimo, bet kakao vartojimas kieto-je formoje—šokolado plyte-lių pavidale yra daug vė-llesnių dienų padaras.
Daugiausia kakao augi-nama Afrikoj—Aukso Pa-kraštyje (Gold Coast) ir Nigerioj. Viena Aukso Pakraštyje užauginama be-veik pusė viso pasaulio ka-kao pupų derliaus. Brazil-joje užauginama apie vie-ną septintąją dalį pasauli-nio derliaus. Daug jo augi-nama Venecueloj, Ekvado-re, Ceilone, Jamaica saloje ir kituose atogrąžų kraštuo-se.
Daugiausia kakao suvarto-jama Amerika. Čia kasmet at-vežama per pusę biliono svarų kakao. 1954 metais įvežta 519 milijonų svarų, maždaug 252 milijonu doli-rių vertės. Daug to skanaus "dievų maisto" suvalgo An-glija, Prancūzija ir kitos Europos valstybės
(Galas)

Mūsų laisėkanėšiai ir kandys šunės

Kas čia bendra tarp jų?

Koks reikalas apie tai kal-bėti, pasakysite. O pasiro-do, kad yra reikalo tuo pa-sijdomauti. Tą reikalą rim-tai aptarti buvo susirinkę šunų žinovai ir pašto tar-nautojų organizacijų atsto-vai. Pasitarime dalyvavo ir pats vyriausias paštu virši-ninkas Summerfield. Jie tarėsi ir dar tarsis. O tas reikalas toks. Viso labo šia-me krašte esą 125,000 lais-kanėšių, kurie į namus at-neša mums laiškus ir kitas siuntas, nežinėdami ar šil-ta ar šalta, ar lyja ar giedra, ar toli ar arti mes gyvena-me.
Pasirodo, tų mūsų gerųjų patarnautojų dideli priešai besą mūsų dažnai tinkamai neprižiūrimi šunys, kurie laisėkanėsius užpuola ir ap-kramto. 1955 m. net 5,800 laisėkanėšių buvo šunų su-kandžioti.
Susirinkusieji paštininkų organizacijų atstovai ir šu-nų žinovai ir tarėsi, kaip apsaugoti laisėkanėsius nuo minėto pavojaus. Visi pri-pažino, kad reikalas yra svarbus ir kad jį palikti taip, kaip jis yra, negalima.
Susirinkusieji pripažino, kad būtina išaiškinti to rei-kalo svarbumą visuomenei, o taip pat išmoksinti lais-kanėsius, kaip su šunimis elgtis.
Nėra abejonės, kad čia didžiausi kaltininkai yra šunų savininkai, kurie ir piktus šunis leidžia laisvai net gatvėmis bėgioti. Tokius šeiminkus reikia ne tik žodžiais mokinti, bet jie tu-ri būti tvarką palaikančių įstaigų sudrauti: už netin-kamą piktų šunų apsaugą jų savininkai turėtų būti griežtai baudžiami, nelau-kiant kol jų šunys ką su-kandžios.
NAUJI LEIDINIAI
VARDAN TEISYBĖS,
Trys mano atsakymai mane puolusiems priešams. Para-sė pulk. A. Birontas. 31 psl., kainą nepažymėta.

PETRAS BŪTENAS

Rytų galindai

Tęsinys

Volgos, Dauguvos ir Dniepro augštupiuose ir vieto-mis toliau dar randame pvz. tokių vietovardžių: Opočka (Matž. Apočka), Opoka, Toropa, Vop's, -ies, rus. Vop', Zukopa (žr.), Županka, taigi Župana ir kt.
Uz mynia mst. stovi į pietvakarius nuo Toropos (Dauguvos augštupio deš. - v. jt.), tekančios pro Toro-pec mst., žiočių. Uz-myn-ia, o toliau žr. Uznyč'. Šaknų Man- ir ypač Min- LAV daug vietovardžių ir šiek tiek jų šaknies Mun-.
Uz nyč' (balsis y kietasis, taigi rusų jary)—Ostro (Sožies kair. jt.) kair. įtakas vietos šnektas iš senėsnės lyties Vz-nač' "Ant-not-is"; plg. rus. Nača "Nočia" (K. Būga T2 I 31 psl. ir T2 II 114 psl.). Lietuvoje to vieto-vardžio šaknis nesvetima, pvz. Natygalas ar Notygalas, Not-y+gal-a, ežeras, Nočia upė ir mstl., Notė upelė, No-tėnai bžk. ir kt.
Vaduv- kamienas žr. Vodva upė.
Vargala žr. Vorgola upė.
Vedoga Dniepro augštupio kair. - r. įtakas, kuris teka per Četovo (vs. vd.) ežerą (K. Būga T2 II 1924 m. 114 psl.); Ved-og-a, kur Lietuvoje priešaga -e-g-: Ved-e-ga upelė Žemaitijoje ir LAV šiek tiek asmenvardinių vietovardžių; be to, kamieno Vad-ag: Vadagiai (Lutukai) kaimas Mažeikių aps. Židikų vls.
Velsa Toropos (Dauguvos augštupio kair. - r. jt.) deš. - r. įtakas vakariau Lučesos (Laukesos) upės, į šiaurę nuo Veližo mst. Dėl priešagos -e-s- žr. Lučesa (Laukesa) upė.
Velja žr. Vilija upėvardžius.
Vereja (nėra slaviškas vietovardis) mstl. Protvos (Okos kair. - š. jt.) augštupio kair. - v. krante, protvi-niuose galinduose. Ver-e-j-a gali būti Ver-ė-j-a ir Vir-ij-a, taigi iš LAV tos ir kitos šaknies čia skelbiami vietovar-džiai: Verejimai (!) kaimas Ukmergės aps. Balninkų vls., Veriskiai vsd. Utenos aps. Daugailių vls., Veriškiai k. Panevėžio aps. Šeduvos vls., kuris žmonėse yra Vėriškiai (tvirtapradė šakninė priegaidė), ir tai yra Lietuvos Žiemgalos pietuose o dėl to kaimovardžio Žiemgalos sienoms nustatyti žr. K. Būgos Liet. k. žod. CXXXVIII psl. apačioje; Virenis (Virenija) k. ir Vir-snis (Virensa) vsd.—abu Panevėžio aps. ir vls., kur tu-rėtų būti Vir-ėn-ja ir Vir-ėn-ys-a, jei pastaroji priešaga -ys- būtų kaip Dub-ys-a dviejų upėvardžių; bet lytis Virensa dėl priešagos -is- galėtų būti ir lenkiškos įtakos: mažybiskai. Turime ir šaknies Vir- vandenvar-džių, pvz. Virčiuvis, lat. Virėva upė, Virinta upė, Virin-tas ežeras, Virensa, t. y. Virensa upė rytuose, kur prie-saga -k tėra nereikšmingas, paprastai lenkiškas prie-kergas mažybei rodyti, ir todėl pvz. tėra Jona ar Jana (a ilgasis) upė, bet ne Janka, I g a r a, I-gar-a o ne Igorka, upė, kuri įdomi tuo, kad: 1. Nepriklausomosios Lietuvos piečiausia upė—žemupyje ties Nemuno kair. - v. krantu sutekanti su Juodąja Ančia, 2. jos vaga eina de-markacinė linija, 3. dėl jos lietuvių kruvinai kovota no-rint prieiti prie J. Ančios žemupio ir Augustavo perkaso, 4. prie jos žiočių, tarp jos žiočių ir Nemuno, stovi pie-čiausias Lietuvos valstybės kaimas Varviškė, kurio atgavimo kruviną istoriją turėtų būti žinoma kiekvie-nam lietuviui, ir 5. toj piečiau Igaros žiočių ir August-avo perkaso tebėra Jotvingai, stamb. Lietštž. Jotvy-žė. lenk. - vok. Jatwiež, didelis kaimas, turįs savo vieto-vardinių atstovų į pietvakarius, pietus ir pietryčius. Be-jė. I-gar-os upėv. šaknies gar- plačiai randame baltų žemėje, taigi D. ir M. Lietuvoje, Prūsų srityje.
Verža Dniepro deš. įtakas Dorogobužo aps.—M. Vasmerio skelbiamas baltiškasis (M. Alseikaitė, Kūryba 2 nr. 1944 m. 110 psl.). Lietuvoje šaknies Varž-, Verš-, Viž- turime atstovų: Varžai (Vaizai) k., Varžgaliai k., Veršė upelė, Viržintai k., Viržoniai k. ir kt. Ir dėl pošaknio ž plg. Berž-a upėv. Bieloje ir Viaz-mos srityje, M. Vasmerio skelbiamą baltišką (M. Al-seikaitė ten pat).

Tai aikštė netoli Poznanės miesto valdybos namų, kur bolševikų tankai begalingai šaudė į streikuojančius ir duonos reikalaujančius darbininkus. Dabar Poznanės mieste lenkų bolševikai ruošia kruvinus "teismus" darbininkams, kurie išdrįso iš neva tai "darbininkų val-džios" reikalauti maisto. Jau keli tūkstantčiai darbinin-kų yra areštuoti ir specialūs teismai pradeda jų bylas spręsti. Visame pasaulyje vyksta protestai prieš bol-ševikų žiaurumus Poznanėje ir prieš jų "teismus".

LENGVAS BUDAS IŠMOKT ANGLISKAI

Naujas, pagerintas anglų kalbos vadovėlis, su trum-pa gramatika, su visokių daiktų, užsiėmimų, gyvu-lių, paukščių, žuvų, vabzdžių, medžių ir gėlių pava-dinimais. Be to, čia telpa visokie praktiški pasikal-bėjimai ieškant darbo, važiuojant gelžkeliu, prie darbo, arba nuėjus pas elvėją, pas kurpių, pas dak-tarą, lošiant kortomis, nuėjus krautuvėn ir tt.
Parodyta kaip kiekvienas žodis rašomas lietuviš-kai ir angliškai, ir kaip jis anglų tariamasis. Yra lengvų pasiskaitymų ir viskas paaiškinta lietuviš-kai.
Kaina 75 Centai
Užsiekant adresuoti:
Keleivis, 636 Broadway, So. Boston 27, Mass.

IšPavergtos Lietuvos

Lietuvoje apie Staliną

Lyg tuose poteriuose: „Kaip dangų taip ir ant žemės“, tai taip yra ir Lietuvoje. Ką sako komunistai Maskvoje, tą kartoją ir Lietuvoje. Kol Maskvoje garbina Staliną, tol ta pati darė ir Lietuvoje. Dabar Maskva Staliną nuvertina, tai tas pats daroma ir Lietuvoje.

„Tiesos“ redaktorius G. Zimanas, kuris „Laisvės“ žodžiais yra „vienas žymiųjų Lietuvos komunistų veikėjų, vienas marksistinių teoretikų“, „Komunisto“ žurnale rašo straipsnį apie Leniną, bet jame nemažai kalbama ir apie Staliną, kurį aišku vadoja už savęs dievinimą ir kitų vertimą tai daryti.

Zimanas rašo, kad tas Stalino garbinimas „mažino komunistų aktyvumą, rimtai trukdė vystyti kritiką ir savikritiką, vedavo į vienašališkus, kartais klaidingus klausimų sprendimus, padarė milžinišką žalą mūsų partijai ir valstybei“, kad „dėl asmenybės kulto galėjo ištvirtinti ir varyti savo šlykštų darbų niekingojo Berijos gauja“... „Niekingoji Berijos gauja nukankino ištikimą Lietuvos Komunistų partijos būrą Zigmą Angarietį, kuris po mirties reabilituotas“ (Pati „Laisvės“ redakcija drįso pridėti pastabą, kad Berija nebūtų galėjęs tų šlykštų darbų atlikti, jei Stalinas nebūtų buvęs diktatoriumi). Ir Zimanas rašo, kad „mums nelengva pripažinti šią savo darbo klaidą, bet tai būtina reikalinga, kad galėtume eiti į priekį“.

Bet vis dėlto Zimaniui, kaip ir Chruščiovui, Stalinas žymus marksistas. „Partija vertina Stalino nuopelnus tuo laikotarpiu, kai vyko kova prieš trockininkus, žinovjėvinius, bucharininkus ir buržuazinius nacionalistus, kurie mėgino pastumti liaudį į kapitalistinės santvarkos atkūrimą, juo nuopelnus šalies industrializavimo ir žemės ūkio kolektivizavimo laikotarpiu.“

Tas „marksistinis teoretikas“ Zimanas yra atsargus, kaip „baidyta varna“. Jis kalba apie Staliną lygiai taip, kaip Chruščiovas, nenukrypdamas nuo Nikitos ne per vieną plauką. Gal todėl jis ir yra „žymus“, kad moka laikytis Chruščiovo skverno. Kaip vakar laikėsi Stalino skverno.

Kas tvarkė mokslininkus

Mokslų akademijos pirm. J. Matulis, kalbėdamas techniku ir ekonomistų susirinkime, pasakė, kad Stalino laikais ir mokslo įstaigos tvarkiusi biurokratija, kad laisvas to ar kito klausimo nagrinėjimas nebuvo įmanomas. Įvairių sričių mokslininkai galėję kartoti iš anksto nukaltas mintis ir viską taikyti prie Stalino paskelbtų dogmų.

Jaunuoliai į Sibirą

Vilniaus radijas skelbia, kad netrukus išvyks per 500 Lietuvos jaunuolių į Pavlodarą (Kazachstane, tolimoj Azijoje) aliumini-

jaus fabriko statyti. Tas pats radijas praneša, kad esą jau užsirašę 1,000 jaunuolių.

Bolševikų skelbimu jie vyksta „savanoriškai“. Esą Klaipėdos amatų mokyklą Nr. 12 baigę 170 jaunuolių ir daugelis jų užsirašę vykti į Sibiro statybas. Daugiau ne 90 jaunuolių stačiai nekantrauja, veržte veržiasi.

Bolševikų „savanoriškumas“ yra gerai žinomas. Jį įveina viliojimas, gąsdinimas ir stačiai prievarta. Ir dabar viliojimais ir prievarta Lietuvos jaunimas yra verčiamas vykti į tolimąjį Sibirą, Kazachstaną ir kitas tolybes, įv. savo Lietuvos jiems nebūtų ko dirbti.

Milionieriai be kelių

Joniškio rajono poeto J. Janonio vardo kolchozo pirm. P. Grebliauskas komunistinėje spaudoje rašo, kad jo kolchozas pernai turėjęs milijoną 252 tūkstančių rublių pajamų, kad už darbdienį sumokėta po 2.3 kilogramų javų ir po 6 rublius.

Sakykim, geru atveju kolchozininkas per metus išdirbo 300 darbdienų. Už tą jis gavo pinigais 1,800 rublių, už kuriuos galėjo nusipirkti ne daugiau kaip kostiumą ir batų. Tai tau ir milijonieriai.

Kitos žinios

—Buvęs ilgametis Šiaulių šv. Jurgio parapijos klebonas J. Lapis tebesąs gyvas, bet menkos sveikatos.

—Viena pagrindinių Šiaulių miesto gatvių pavadinta Lenino gatve. (Nepriklausomos Lietuvos laikis jį vadinosi Tilžės gė).

—„Daug, sesute, turėčiau papasakoti, bet parašyti ne... Naujienų jokių pas mus, tik vien vargo dienos“, rašo iš K. savo seseriai.

Naujausios knygos

NEMUNO SŪNĖS, parašė Andrius Valuckas. Idomus romanas iš 1935 metų Suvalkijos ūkininkų sukilimo. Idomiai atvaizduotas tas įvykis, apie kurį dabar mažai kalbama. Pirmo dalis, 280 psl. kaina... \$3.00.

NEMUNO SŪNĖS antroji dalis, 426 psl. kaina... \$4.00.

BROLIŲ GRIMŲ PASAKOS, vertė St. Vainoras ir V. Civiškas. 15 įdomiausių pasakų iš visame pasaulyje žinomų Brolių Grimų raštų. Pulki dovana vaikams. kaina... \$3.00.

ZEMĖ DEGA, parašė Jurgis Soćikas. Atsiminimai iš 1939-1945 metų, kuriuos autorius, rašytojas ir diplomatas, praleido Prancūzijoje, prie Italijos sienos. I-a dalis 453 psl. kaina... \$4.50.

PAVASARIŲ AUDROJ, parašė Ieva Simonaitytė. Idomus romanas iš Mažosios Lietuvos gyvenimo ir Klaipėdos atvadavimo. 228 psl., kaina... \$2.50.

JŪRININKO SINDBAD NUOTYKIAI. Nepaprasti, kaip jie surašyti knygoje „Tūkstantis ir viena naktis“. Ilustruota, puiki dovana jaunimui. psl 108, kaina... \$2.00.

Užsakymus su pinigais prašome siųsti šiuo adresu:

„Keleivis“

636 E. Broadway

So. Boston 27, Mass.

HELIKOPTERIS BE LAKONO

Tai pirmas helikopteris, kurį galima vairuoti nuo žemės arba iš kito lėktuvo radijo bangomis.

Už nieką moka pinigus

Keista tvarka: Vienur žmonės badauja, o kitur nėra kur maisto dėti, ir ūkininkai visokiais būdais skatinami mažiau gaminti. Jiems pinigų moka net už tai, kad jie mažiau gamintų. Taip yra mūsų krašte.

Stai neseniai išgalėjo „Dirvos banko“ (soil bank) įstatymas. Keistas pavadinimas, kuris su „banku“ neturi nieko bendra. Kaip gi remiami ūkininkai, kurie sutinka mažinti savo gamybą? Kaip tai daroma?

Jei ūkininkas nori pasinaudoti valdžios pašalpa už gamybos mažinimą, jis turi pasirašyti sumažinti jo sėjamų kornų, kviečių, ryžių, medvilnės, tabako ar žemės riešutų (peanuts) plotą. Tą daryti ūkininkas nėra verčiamas, tai yra savanoriškas reikalas.

Susitarimas tarp fermerio ir valdžios daromas vieniems metams. Valdžia už gamybos mažinimą moka rudenio, bet pirmą patikrinimą, ar ūkininkas tikrai savo pašėliu plotą sumažino. Patikrinimą atlieka „Žemės stabilizacijos ir konservacijos komitetai“, kurie vietoje apžiūri užsėtus plotus.

Kiek pašalpos fermerys gauna už gamybos mažinimą? Tas pareina nuo vietos ir ūkio pobūdžio. Mokamas vidutinis atlyginimas, kokį tas ūkininkas gautų, jeigu jis būtų tą plotą užsėjęs. Dar šiek tiek prididama „magaryčių“, kad ūkininkai stengtųsi didesnę žemės plotą palikti nenaudojamą.

Tas vidutinis atlyginimas išskaičiuojamas tokiu būdu: Žemės ūkio sekretorius iš anksto nustato aukščiau minėtų produktų kainas. Sakysim, bušėliui kornų 90 centų, kviečių—\$1.20 ir tt. Vėliau apskaičiuojama, kiek ūkininkas būtų gavęs derliaus iš nenaudojamos žemės. Tas apskaičiuojama pasirėmus vidutiniu to ar kito ūkio derliumi.

Valdžios pašalpa už gamybos mažinimą fermeriai tik kitais metais pradės plačiau naudotis, bet jau ir šiomet kai kurie toms pašalpomis galės pasinaudoti. Iowos kornų augintojai jau pradeda pašalpomis naudotis. Iowa valstijoje šiomet yra didelė sausra ir to dėl kornų derlius labai nukentės. Tą numatydami jau 30,000 fermerių kreipėsi į žemės ūkio sekretorių, kad jiems būtų leista dalį blogai

ba, arba apie pusę visų Iowa valstijos ūkių.

Šiomet vidutiniškai Iowa fermeriai gaus už apatą kornų akėrį 44 dolerius. Piniagai bus sumokėti dar prieš rinkimus. Tuo būdu pašalpa fermeriams pasitarinaus ir politikai, fermeriai turės susiprasti ir balsuoti taip, kaip reikia.

Valdžios pašalpa gali pasinaudoti ne tik tie fermeriai, kurie sutinka mažinti pašėlių plotus, bet ir tie, kurie pasižada ariamą žemę paversti pievomis ar užsodinti medžiais. Šiuo atveju sutartis daroma trims metams. Valdžia sumoka net žolių sėjimo ir medžių sodinimo 80% išlaidų ir dar primoka po \$10 akėrį žemės. Žole užsėtuose ar medžiais apsodintuose plotuose ir gyvulius galima ganyti tik valdžiai leidus.

Z-tis

BALFAS IESKO

BALFO entras yra prašom BALFO centras yra prašom asmenų:

1. Ona ir Magdė Majauskaitės. Ieško Petrė Majauskaitė - Stantienė, gyvenanti Lietuvoje.
  2. Marytė Brinkutė - Petkūnienė. Ieško giminės Lietuvoje.
  3. Inž. Juozas Markauskas, gimęs 1906 metais. Jam yra žinių iš Lietuvos.
- Patys ieškomieji arba juos žinantieji prašome atsiliepti šiuo adresu:
- BALFAS
105 Grand St.
Brooklyn 11, N. Y.

Laikraštis — žmogaus pažangos pagrindinis varyklis.

SKAITYKITE

Vertingas Knygas

SENAS KAREIVIS MATUTUTIS, parašė Jurgis Jankus. Pasakojimas apie nepaprastą žemaitį, kuris daug nuostabių dalykų padarė, tik nepadarė vieno, kurį tikrai turėjo padaryti. 237 psl. kaina... \$3.00.

NAKTYS KARALISKIŲSE, Lido Dovydeno apysaka apie jaunuolių pergyvenimus sienapūtėje. 168 psl. kaina... \$2.00.

LENGVAS BUDAS ISMOKTI ANGLISKAI, Gerasis vadovėlis parašantis angliskai mokytis; duoda ištarmą, angliskus pasakalėjimus. 75c.

NAUJA VALGIŲ KNYGA, M. Miškinio, cheloniens parašyta; 250 įvairių receptų. 132 psl. kaina... \$1.25.

KAS BUS, KAS NEBUS, BET ŽEMĖ, MATIS NEPAZŪS, Balio Sruogos idomus aprašymas, kaip Jonis Mažirnas 1812 metais iš Viekšnių į Kauną nusikraustė ir Napoleono regejo—ir kas iš to išejo. Kaina \$2.50.

LEKAI, Miroslavo romanai, vertė A. K. Puida, pirmoji dalis, 184 puslapiai, kaina... \$2.00.

CEZARIS, Miroslavo romanai, vertė A. K. Puida. Antroji dalis, 211 psl. kaina... \$2.00.

CEZARIS, Miroslavo romanai, vertė A. K. Puida. Trečioji dalis, 176 psl. kaina... \$2.00.

MILZINO PAUKSMĖ, Balio Sruogos trilogiška istorijos kronika, 173 pusl., dailis formatas, gera popiera. kaina... \$2.50.

KON-TIKI, Thor Hoyerdahl aprašymas nepaprastų kelių virų kelionės plaukiant į Pietų Ameriką ir Ponočiją. 413 pusl. kaina... \$3.75.

APIE LAIKĄ IR ŽMONES, Poeto J. Aščio atsiminimai apie Binkį, Miškinį, Tumą, Savickį, Giras ir kt. 249 pusl. kaina... \$2.50.

MIRUSIOS SIELOS, M. Gogolio svarbiausias veikalas, išvertė M. Miškinis. 290 pusl. kaina... \$3.25.

GYTŲ PASAKOS, Vinco Krėvės parašytos indų ir kitų tolimųjų tautų legendos. 220 pusl. kaina... \$2.50.

POPIEŽIAI IR LIETUVA, Kunigo M. Valadkos parašyta knyga, 250 pusl. kaina... \$2.50.

ZEMAITIS RASTAI, Garsiosios mūsų rašytojos pirmojo karo metu Amerikoje parašyti vaizdeliai su rašytojos paveikslu. 123 puslapiai, kaina... \$0.50.

NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS PINIGAI, Jono K. Kario, 160 pusl., 225 pusl., gerame popierėje. kaina... \$5.00.

A KISS IN THE DARK, J. Jazmėno anglų kalba sodrus vaizdeliai, 150 pusl. kaina... \$2.00.

LIETUVIŲ KALBOS GRAMATIKA, Parašė Dr. D. Pilka. Pritaikinta Amerikos lietuviams. 144 puslapiai, kaina... \$1.00.

LIETUVIŲ KALBOS GRAMATIKA, Parašė Dr. D. Pilka. Pritaikinta Amerikos lietuviams. 144 puslapiai, kaina... \$1.00.

Kaukazo razbaininkas buvo pasidavęs Rusijos diktatoriui. Kaina... \$2.50.

KODEL AS NETIKIU J DIEVA, Pilna argumentų, kurie visiems idomūs. Kaina... \$2.00.

ATLAIDŲ PAVESY, P. Abelkio romanas iš žemaitių Kalvarijos praeities. Kitietais viršeliais, 467 puslapiai, kaina... \$4.00.

PABUCIAVIMAS, parašė J. Grūžas, novelių rinkinys, 155 psl. kaina... \$1.50.

TAVO KELIAS IR SOCIALIZMAS, Parašė Leonas Blumas. Trumpas socializmo aiškinimas. Kaina 25c.

DEMOKRATINIO SOCIALIZMO PRADAI, Populiari ir naudinga knyga šiu dienų klausimams supaprastinti. Kaina... \$0.50.

SOCIALIZMAS IR RELIGIJA, Parašė E. Vandervelde, vertė Vardūnas. Kaina... \$1.00.

LIETUVIŲ KALBOS ISTORIJA, Dr. P. Joniko pirmasis ir vienintelis šiuo klausimu veikalas. Kaina... \$3.00.

TIKRA TEISYBĖ APIE SOVIETŲ RUSIJĄ, arba komunistų diktatūra faktų sviesoje. Trumpa bolševizmo istorija ir valdymo praktika. Labai daug medžiagos. 96 puslapiai, kaina... \$0.50.

AR ROMOS POPIEŽIUS YRA KRISTAUS VIETININKAS? Parašė kun. M. Valadka. Svarbė kiekvienam perskaityti. Kaina \$1.20.

SOCIALDEMOKRATIJĄ IR BOLŠEVIZMĄ, Patal K. Kautsk naujausiomis žiniomis papildyta tuo klausimu knygtė. Kaina... \$2.50.

KOKIUS DIEVUS ŽMONES GARBINO SENOVĖJE, Dievų yra visokių įvairiuose kraštuose ir įvairiose laikuose dievai buvo kitokie. Kokie buvo senųjų lietuvių dievai? Kaina... \$1.00.

ZEMAITIŲ KRISTAS, P. Abelkio parašytas istorinis romanas iš žemaitijos krikščionų laikų. Su kitietais apdarais. Kaina... \$3.50.

VISUOTINIS TVANAS, Ar galėjo toks tvanas būti ir ką apie tai sako mokslas. Kaina... \$2.50.

DEL LAISVOS LIETUVOS, Lietuvos socialdemokratų raštai dėl bolševikų okupacijos ir teroro Lietuvoje. Kaina... \$2.50.

BARABAS, Paer Lagerkvist'o istorinė apysaka iš pirmųjų krikščionybės laikų Romoje, Palestinoje ir Kipre. Knyga laimėjusi Nobelio premiją. Kaina... \$2.25.

ANOJ PUSEJ EZERO, parašė Puišis Andriusis, trumpas lyrinis apysakos, 100 psl. kaina... \$1.50.

TIPELIS, parašė Pulgis Andriusis, juokingas romanas, 240 psl. Kitietais viršeliais. Kaina... \$3.00.

PER KLAUSUČIŲ ULTELE, parašė Ljudas Dovydenas, idomi apysaka, 176 psl. kaina... \$2.20.

SOCIALIZMO TEORIJA, Trumpai ir aiškiai parodo, kaip keitėsi visuomenės santvarka ir kodėl ji dar keisis. Kaina... \$2.50.

Užsakymus ir pinigų prašome siųsti šiuo adresu:

KELEIVIS

636 East Broadway

So. Boston 27, Mass.

Važiuojant pažūrėt Amerikos

(Tęsinys)

„Indėnas niekur nesiveržia. Jeigu jam reikia kokios pagalbos iš valdžios, jis nueina pas Indian Bureau viršininką čia pat, rezervate, ir pasisako norįs šio ar to. Viršininkas dažnai būna nuvargęs, arba neišsipaigiriojęs, ar atkerta: 'Tu negali to gauti!' Indėnas apsisuka ir išeina.“

„Bet tas negerai,“ aiškina Dvigubas Bulius. „Reikėtų geresnės tvarkos. Indėnams turėtų būti pripažinta iniciatyva. Bet ką daryti, kad mums vis dar reikalinga valdžios globa. Ne visi mes suprantam, ką reiškia piniagai ir žemės nuosavybė. Ir kol mes patys nežinome, ką ir kaip daryti, mes turim remtis kitais.“

Bet sioux tautelės vadas, kurio vardas yra Amerikos Arklys, kalba truputį griežčiau. Jis sako:

„Prieš tryliką metų 125 mūsų šeimynos buvo iškeltos iš savo sodybų. Jų žemė buvo paimta bomberių pratimams. Joms sakė, kad po karo grąžins jas atgal į jų sodybas, bet negrąžino. Karas senai pasibaigė. Atiduokit mums mūsų žemę!“

Tuos vadus teko matyti rezervato tarybos susirinkime, kur dalyvavo 29 tarybos nariai ir keli baltveidžiai gyvulių augintojai. Pačiam vidury prie ilgo stalo sėdėjo kaip koks nutukęs tūzas episkopalų dvasiškis. Visi indėnai buvo apsikirpę ir apsirengę amerikietiška. Is jų skyrėsi tik vienas delegatas, Raudonas Debesis, kurio plaukai buvo supinti į dvi ilgias juodas kasas ir kaboję abiem krūtinės pusėm; keliuose vietose jos buvo perrištos spalvuotais kaspinėliais. Tai buvo tikras sioux indėno tipas.

Susirinkime buvo kalbama dviem kalbomis—angliškai ir lakotiškai. Angliškai indėnas kalba lėtai ir šaltai; bet kai pasileidžia į savo lakotą, tai kalba ne tik lūpomis, bet ir rankomis.

Tačiau ne visi rezervatai yra vienodi, ką tuojau pamatysime iš sekancio straipsnio.

Oklahomos rezervatas

1950 metų cenzas suskaitė Oklahomoj 53,770 indėnų. Šiandien jų jau esą per 63,000. Jie daug kuo skiriasi nuo So. Dakotos indėnų. Visų pirma, Oklahomoj jie yra dalinami į dvi kategorijas—civilizuotus ir necivilizuotus. Paskui, kiekviena kategorija dalinasi į daugelį skirtingų grupių bei tautelių. Civilizuotieji indėnai jau pusėtinai suamerikonėje ir gerokai pažengę. Daugelis jų užima aukštas valdžios vietas ir pakilę ekonomikai. Yra net „milionierių“, kurie pralabo iš atrasto jų žemės aliejaus. Tokie jau yra išėję iš rezervato ir gyvena laisvai.

Čia reikia pastebėti, kad indėnų rezervatas nėra kokia aptverta spygliuotomis vielomis stovykla, kur raudonodžiai laikomi prievarta. Rezervato žemę federalinė valdžia globoja indėnams, kurie nori tenai gyventi. Ir kurie tenai gyvena, tie yra valdžios priežiūroje; jie nemoka ir mokesčių nelyginant, kaip kaliniai. Tačiau jeigu indėnas nori iš rezervato išeiti ir laisvę, jis gali išeiti, tik turi paprašyti, kad jį išbrauktų iš rezervato gyventojų sąrašo. Ir tūkstančiai jaunu indėnų jau yra taip padarę. Jie išėjo į miestus ir miestelius, kur jie dirba vaistinėse, gazolino pilstytuvėse, arba fabrikuose, ir jie niekuo nesiskiria nuo kitų žmonių, nebent savo tamsia oda. Tačiau kol indėnas gyvena rezervate, jis yra suvaržytas ir privalo laikytis nustatytos drausmės. Pavyzdžiui, rezervate nevalia gaminti svaiginamųjų gėrimų ir niekas negali iš lauko įnešti svaigalų.

Rezervate gyvena daugiausia necivilizuoti indėnai. Amerikiečiai vadina juos „blanket Indians“, nes daugelis jų dar tebevaikščioja „blanketais“ arba skarmalais apsisūpę. Jie yra tikri skurdžiai, nedaug tepasikeitę nuo 1870 metų, kuomet iš jų buvo atimti arkliai, kad negalėtų daryti daugiau užpuolimų.

Skirtumas tarp civilizuotų ir necivilizuotų indėnų yra toks, kad jau prieš 100 metų pirmieji mokėjo dirbti žemę, vartojo rankius ir gyveno vietoje; tuo tarpu gi antrieji buvo klajokliai, pastovių namų neturėjo, gyveno kaip laukiniai.

Kalbant apie Oklahomos rezervatą tenka pasakyti, kad tas rezervatas turi nelabai garbingą istoriją. Prieš šimtą metų su viršum Jungtinių Valstybių pietryčiuose — Georgijoje, Tennessee, Mississippi ir Alabamijoj — gyveno penkios jau pusėtinai civilizuotos indėnų tautelės. Jie buvo jau neblogai čia įsikūrę, vartojo raštą ir daugelis jų buvo priėmę krikščionybę. Bet klastingi baltveidžiai, įkalbėję jiems savo religiją, užsima-nė juos iš čia išvyti ir pasiglemžti jų žemes.

Šią sumanymą parėmė ir buvęs tuomet prezidentas A. Jackson. Jo įsakytu kariuomenė pradėjo varyti indėnus iš namų ir urmu grūsti juos į vakarus. Iš 16,000 indėnų ketvirta jų dalis toj ašarų kelionėj žuvo. Nugrūdod juos dykumon, kur niekas dar negyveno ir kuri neturėjo dar nė vardo.

(Bus daugiau)

S. Michelonas

MOTERŲ SKYRIUS

Ne tam taiko

Užpereiname "Keleivio" skyklę prie kitų vaikų ir numery p. Kubilienė išklė mokytojo reikalavimų, daug idomų klausimų apie vaikų lengvą ir jį pasitieti ir mušimą mokykloje. Ji nu- išperti. Ir sąžinė rami ir rodė, kad esama dviejų disciplinų patenkinta. nuomonių, bet daugelis mo- kytojų bei tėvų sutinka, kad na, bet netikusi auklėjimo priemonė. Bet koks muši- vaikams mokykloje būtų mu- mas yra žemas dalykas. Jis pasakyti savo nuomonę ir as.

Man atrodo, kad jei vai- kas yra išdykęs ir mokyklo- je mokytojas jo negali su- valdyti, tai reikėtų mušti ne vaiką, o pasitieti abu tėvus ir tiek jį pati jiemis į kailį, kad jiedu atsimintų tėviskas pa- reigas. Mano nuomone, auk- lėjimas prasideda ne mokyk- loje, kai vaikas jau yra 6-7 metų, bet namuose ir nuo pat lopšio. Kokie yra tėvai, kaip jie vaikus išauklėja, tokie tie ir yra. Nėra apsi- gimusių "išdykelių" arba "gerų" vaikų. Chuliganai, vandalai ir kriminalistai nė- ra pagimdomi, jie yra iš- auklėjami. Arba, tikrai pa- sakius, vaikai pasidaro to- kie, kai jie nėra auklėjami, kai tėvai mano, kad jų pa- reiga yra vaikus apmokyti, aprūpinti maistu ir... palik- ti jų pačių valiai, tegu auga, kaip išmano, tegu patys iš- moksta atskirti, kas yra ge- ra, kas bloga, kas leistina, ir kas ne. Vaikai, papras- tai, išmoksta atskirti, tik daugeliui ta pamoka labai brangiai atsieina.

Leidimas mokytojams mušti vaikus yra ne kas ki- ta, kaip atskratymas auk- lėjimo pareigos. Užuo iš- auklėjus vaiką taip, kad jis mokykloje mokėtų tinkamai elgtis, yra lengviau visai jo neauklėti, o paskui, pradė- jus jam eiti į mokyklą, leisti pastarąjį mušti ir tuo "at- vesti į gerą kelią". Mušimas iš viso yra labai paranki priemonė spręsti klausimus, kurių protas nepajėgia i- veikti. Kai du draugai susi- ginčija, ir nė vienas negali įrodyti, katro teisybė, labai dažnai jiedu susikabina ir pradeda muštis. Tada stp- resnysis, aišku, yra ir ginčo laimėtojas. Užuo ištyrinė- jus, kodėl vaikas pasidarė išdykęs arba nesuvaldomas, kas jį prie to privėdė, kodėl jis negali prisiderinti mo-

MAZI PLĖSIKAI

Pereitą savaitę Grand Rapids mieste, Michigan valstijoje, policija suėmė du keistus plėšikus. Vienas jų 8 metų, o kitas 6 metų, ir abu važinėję triratukais, nes dviračiams tie vyrai dar per maži.

Policija juos sugavo be- vagiant iš vienos gazolino stoties kasą. Jų grobis \$13.50.

Abu prisipažino, kad per paskutines kelias savaites jie daug vagisavimų papil- dę ir kiekvieną kartą pa- bėgdavo užsėdę ant trira- tukų. Niekas neįtardavo, kad tokie pipirai galėtų verstis vagystėmis ir įsilau- žimais į krautuves ir butus.

Vyresnysis vaikas suskai- čiavo, kad per kelias savi- tes jis su savo padėjėju pa- pildė 26 įvairias vagystes su įsilaužimais ir be įsilau- žimų.

GERIAU VĖLIAU, NEGU NIEKAD...

Black River Falls, Wis., pereitą savaitę 80 metų jau- nikis pirmą kartą pajuto moterystės laimę. Vieną kartą, belankydamas sene- lių namuose savo pažįsta- mus, jis sutiko senąvą mo- teriškę ir nutarė vestis, ne- žiūrint, kad 80 metų išbuvo viengungiu. Kodėl? "Gyve- nu vienas, ir tas man nebe- patinka. Pats verdu sau val- gyti, ir negaliu savo virimo pakeisti", pasakė jaunikis kunigui, kuris jį sutuokė. Paprastai, bet įtikinančios priežastys.

SUNKU PATEKTI Į KALĖJIMĄ

Visoj Islandijoje tėra 3 kalėjimai, kurie teturi apie 50 celių, todėl ten patekti į kalėjimą nėra taip lengva. Ten nepakanka būti nu- baustam. Jei būsi nubaustas kalėti už kurį nors mažą nu- siskaltimą, tai norėdamas tinkamu laiku atsėdėti baus- mę, turi ieškoti kurio nors įtakingo valdininko užtari- mo. Jei jo neturėsi, tai į kalėjimą pateksi tada, kada ten bus vietos.

Pavyzdžiui, komunistai, kurie buvo nuteisti 1949 m. už sukilimo ruošimą, dar ir šandien tebelaukia, kada galės bausmę atlikti.

Nubaustiems už plėšimą, užmušimą ir panašų nusikaltimą, nereikia laukti vie- tos kalėjime — ji duodama tuoj.

MAIKIO IR TĖVO KRAITIS

Mūsų skaitytojai, atsinaujin- dami prenumeratas, prisiuntė ir Maikiui su Tėvu dovanų.

J. Gaigalas iš Timmins, Ca- nada prisiuntė \$2.50.

Po \$2.00 prisiuntė Victor Guntos iš Gilbertville, Mass. ir Mrs. Anna Aukštuolis iš Broo- klyn, N. Y.

Mrs. S. Sauserienė iš So- Boston prisiuntė \$1.25.

Po \$1.00 prisiuntė: P. Nor- wich iš Little Falls, N. Y.; Mrs. M. Matonis iš Haverhill, Mass.; O. Purėnienė iš Richmond Hill, N. Y.; Mrs. F. Baker iš Broo- klyn, N. Y.; Mrs. Stella Matelis iš Baltimore, Md.; St. Bartulis iš Dorchester, Mass.; Leo Sta- siulis iš No. Miami, Fla.; S. Yo- kubaitis iš Shenandoah, Pa.; P. Stosevičius iš Kenosha, Wis.; Mrs. Pearl Kulesa iš Chicago; C. A. Ellies iš St. Petersburg, Fla.; Fr. Mikulski iš Detroit, Mich.; V. Grėbliūnas iš Chica- gos; Mrs. J. Morris iš Pitts- burgh, Pa.; Paul Gakus iš Phi-

BOSIMOJI OLANDIJOS KARALIENĖ

Princesė Beatrix, sulaukusi 18 metų, buvo iškilmingai pristatyta olandiečiams Amsterdamo miesto stadione, kaip Olandijos sosto įpėdinė. Ji sėdi šalia savo tėvų: ka- ralienės Julianos ir princo Bernardo.

ŠNIOKŠČIA BANGOS

Rūsčios bangos, šaltos bangos. Baltos putos — sidabrinės, Statūs skardžiai, gilūs grioviai, Palšos miglos vakarinės.

Lakūs prieblandžio šešėliai, Nykios ilgesio svajonės — Ir aplink skraidą žuvėdros, Palydovės mūsų kelionės.

Nyksta liūdnas dvasios šauksmas Ir be balso, ir be aido. Tikslai grioviuos, tarp uolynų Drėgną rūką vėtra skaido.

Šniokščia rūsčios, šaltos bangos, Teška putos sidabrinės, Statūs skardžiai, gilūs grioviai, Palšos miglos vakarinės.

Putinas.

la., Pa.; Mrs. O. Biknienė iš Billerica, Mass.; Mike Nomo- vich iš Phila. Pa.; Chas. K. Bočkus iš Manchester, Conn.; Mrs. Anna Bugaris iš Chicago; A. Kucinskas iš Nightingale, Kanadoj; A. Sukys iš Cleve- land, Ohio; P. Vitikauskas iš Old Castle, Kanadoj; Vincas Cilcius iš Brooklyn, N. Y.; Mrs. B. Spudis iš Woodhaven, N. Y.; P. Milutis iš Lawrence, Mass.; Mrs. D. Petrauskas iš Nutley, N. J.; Mr. Stočkus iš Miami, Fla. ir Mrs. H. Tunke- vich iš Kearney, N. J.

Ted. Jankauskas iš Chicago prisiuntė 75 centus.

Po 50 centų prisiuntė: P. Gil- lius iš Clifton, N. J.; Mrs. Mary Walaiko iš Allston, Mass.; J. Urbanavičius iš Omaha, Nebr.; P. Senavaitis iš Detroit, Mich.; M. Bartis iš Nashua, N. H.; Mrs. K. Yushko iš Dearborn, Mich.; Mrs. Sophie Egounis iš Rowley, Mass. ir J. Macis iš Chicago, Ill.

V. Bryling iš Baltimore, Md. prisiuntė 25 c.

Visiems parėmusiems mūsų laikraštį savo aukoms tariame širdingą aciu.

Administracija

Paraginkim savo pažįsta- mus užsisakyti "Keleivį". Kaina metams \$4.

JI PREZIDENTĖ

Anglijos princesė Marga- ret įvesta į universiteto prezidento pareigas.

Mamytė labai dėkinga

Mamytės gimtadienio pro- ga užrašiau jai "Keleivį." Ji labai dėkinga ir sako: "Gera mano dukrelė, la- bai gera! Kad visos dukre- lės būtų tokios geros ir sa- vo mamytėms užrašytų 'Ke- leivį.' Aš skaitau naudingus patarimus Moterų Skyriu- je, skaitau kitus idomius straipsnius ir žinias. Man labai patinka 'Keleivis' — ačiū, dukrelė, ačiū..."

Sesės-dukrelės, kodėl jums taip nedaryti? Už 4 dolerius "Keleivis" kas savaitę lankys jūsų ma- mytes per čielus metus! Jos bus dėkingos, kaip yra dėkinga mano mamytė. Adresuokit taip:

Keleivis

630 E. Broadway. So. Boston 27. Mass.

H. C. Andersen

Niekam netikusi buvo

Burmistras stovėjo prie atviro lango. Jo marškiniai buvo ploni, su mankietais krūtinė krakmoluota, kakla- raištis su aukso segtuku. Barzda buvo gražiai nuskusta, — barzdą visados jis pats skusdavosi. Tiesa, šį kartą jis truputį išpipovė smakrą, bet tą vietą užlipdė, atsiplėšęs nuo laikraščio, popierėlio kšneliu.

Ei, "kiauš", eik čia! — suriko jis pro langą.

Tas "kiaušis" buvo ne kas kitas, tik vargingos skal- bėjos sūnus, kuris tuo laiku ėjo pro burmistro namus. Jis sustojo ir, pakėlęs kepurę, mandagiai pasveikino burmistą. Kepurės snapas buvo per vidurį perlūžęs, to- dėl kepurę buvo patogiu susukus įsidėti į kišenę. Jo dra- bužėlis buvo menkas, bet švarus, ir visos skylės užlopy- tos; kojos apautos sunkiomis medinėmis klumpėmis. Prieš burmistą vaikas stovėjo pilnas pagarbos, tartum prieš patį karalių.

— Tu geras vaikas, — tarė burmistras. — Mandagus tu vaikas. Motina, turi būti, velėja skalbinius upėje? Tu, matyti, jai neši ką? Aure, kas ten kyši iš kišenės? Blo- gą tavo motina turi papratimą! Ar daug ten turi?

— Pusę buteliuko, — atsakė nedrąsiai išsigandęs vaikas.

— O rytą taip pat esi nunešęs pusę buteliuko? — klausinėjo burmistras.

— Ne, tai buvo vakar — atsakė vaikas.

— Du pusbuteliai — juk tai visas butelis! Zuvusi mo- teriškė! Iš tokių žmonių naudos nelauk... Pasakyk mo- tinai, kad ji bent žmonių pasigėdintų. Žiūrėk, kad pats girtuokliu nepavirstum! Tiesą sakant, sunku tau kitokiui būti. Vargšas!... Gerai, dabar keliauk sveikas!

Vaikas nuėjo tolyn, tebelaidydamas kepurę ranko- je; vėjas pūkstė ir draikė jo geltonus, kaip auksas, plau- kus. netrukus jis išnyko už kertės, pasukęs į siaurą gat- velę, kuri ėjo lig pat upės. Motina ligi kelių stovėjo van- deny ir daužė kultuve šlapius skalbinius, pasidėjusi juos ant plačios lentos. Upė bėgo smarkiai, nes tuo metu malė, ir vanduo buvų paleistas; vanduo bėgdamas nešė paklodę, kuri traukė su savim suolelį. Skalbėja vos įsi- spyrusi galėjo laikytis, kad nuneštų jos lentos ir kar- tos jos pačios.

— Ko nunešė mane vanduo, — tarė ji. — Gerai, kad atėjai, reiks truputį pasistiprinti! Vanduo toks šal- tas, o aš jau šešios valandos kaip mirkstu upėje. Ar at- nešei man ką?

Vaikas išėmė iš kišenės buteliuką ir padavė motinai. Ji tuojau į burną ir ištraukė kelius gurksnelius.

— Kaip gera. Kaip šilta. Gali sušilti, lyg lėkštę kar- tos sriubos išvalgius, o atseina kur kas pigiau. Paragauk ir tu, sūneli! Tu toks išblyškęs! Tavo plonos drapanėlės. ir tau gal šalta? Jau tikras ruduo! U, koks šaltas van- duos! Kaip geležis! Kad tik tu neapsigirtum! Duok, nury- siu dar kokį lašelį, paragauk ir tu, tik nedaug! Tau ne- sveika pratintis, vaikel!

Ji išlipo iš vandens ant kranto. Vanduo bėgte bėgo nuo jos sustirusio sijono.

— Aš dirbu, vargstu, kankinuosi, net man kraujas iš panagių trykšta... Bet nesigalėjau savo vargo, kad tik išaugtum sveikas, geras ir teisingas žmogus, mano bran- gusis vaikel!

Tuo tarpu atėjo pas juos beveik vienais skarmalais apsilvikiusi sėna moteriškė. Ji buvo šluba ir nematė vie- na akim, kuri buvo pridengta garbana plaukų, o tas dar labiau rodė jos ydą. Ji draugavo su skalbėja. Visi kai- mynai ją vadino "šluba Morta su garbana".

— Vargšė! — tarė Morta. — Kaip tu baisiai vargtai! Kiek tu prisistovi tame šaltame vandeny! Kur čia iškęsi nenurijus vieno kito gurksnelio. O piktai žmonės skaito kiekvieną lašelį, kurį tu išgeri.

Ir ji atpasakojo visą burmistro kalbą su jos vaiku. Morta buvo girdėjusi ir labai pasipiktinusi burmistro žodžiais.

— Kaip jis, — sakė ji, — gali taip kalbėti vaikui apie jo motiną ir ją smerkti už tuos kelius degtines lašelius, kuriuos ji geria iš reikalo, smerkti tą pačią dieną, kada jis pats kelia didelius pietus su brangiais ir smarkiais vynais! Vadinasi, jie negeria, tik troškulį nuvaro! Jie žmonės geri, tik tu niekam netikusi.

— A, jis kalbėjo su tavim, vaikute! — tarė skalbėja, ir jos lūpos ėmė drebėti. — Tavo motina niekam netiku- si! Gal jis ir tiesą sako. Bet nereikėtų to sakyti vaikui. O, ne naujiena man kentėti nuo tų žmonių!

— Juk tu ten tarnavai, kai burmistro tėvai dar gyvi tebebuvo. Kiek jau metų! Daug jau druskos suvalgė nuo to laiko! Nenuostabu, kad ir troškulys ima. — Ir Mor- ta susijuokė: jai pasirodė, kad ji baisiai gudriai pasa- kiusi. — Šiandien burmistras pietus kelia, bet būtų atidė- jęs, jei nebūtų buvę vėlu ir viskas neįrengta. Aš tai girdėjau iš paties virėjo. Burmistras gavo laišką, kad Ko- penhagoje jo jaunėlis brolis mirė!

— Mirė! — sušuko skalbėja ir pabalo, kaip drobė.

— Kas tau? — tarė Morta. — Ko taip nusiminei? A, tu ji pažinai, kai tarnavai jų namuose. (Bus daugiau)

AKTORĖ PAKARTOJA MEDAUS MĖNESĮ

Hollywoodo aktorai dažnai maino žmonas ir vyrus, o todėl jie turi daug medaus mėnesių. Čia matyti, kaip aktorė Marilyn Monroe išvyksta į medaus mėnesį su savo naujausiuoju vyru Arthur Miller.

